

Eevi Rannikko

Salon POLKU -hanke tuo taiteen lähelle lasta

Dokumentaarisen esittelyvideon tekoprosessi

Opinnäytetyö

Kevät 2011

Kulttuurialan yksikkö

Kulttuurituotannon koulutusohjelma

Mediatuotannon suuntautumisvaihtoehto

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Opinnäytetyön tiivistelmä

Koulutusyksikkö: Kulttuurialan yksikkö

Koulutusohjelma: Kulttuurituotannon koulutusohjelma

Suuntautumisvaihtoehto: Mediatuotannon suuntautumisvaihtoehto

Tekijä: Rannikko Eevi

Työn nimi: Salon POLKU -hanke tuo taiteen lähelle lasta: Dokumentaarisen esittelyvideon tekoprosessi

Ohjaajat: Lintala Jari-Matti, Saarela Jukka

Vuosi: 2011

Sivumäärä: 50

Liitteiden lukumäärä: 3

Opinnäytteeseen kuuluu tämän kirjallinen työ, sekä kolme Salon POLKU -hanketta esittelevää videota. Raportti keskittyy dokumentaaristen esittelyvideoiden tuotantoon, alkutuotannosta aina valmiiseen tuotteeseen. Videot ovat POLKU katselmus Paukkulakodissa, Tanssia POLULLA - Tanssitaiteilija Marianne Petters ja tanssin helmikuu sekä Taiteilijan POLKU - Koreografi-tanssija Maija Hoiskon ajatuksia hankkeesta.

Tavoitteena oli toteuttaa kolme informatiivista, mieleenpainuvaa ja raikasta videota, jotka antaisivat POLKU -hankkeen Internet-sivujen kävijöille tietoa hankkeesta. Yksi tärkeimmistä tavoitteista oli myös se, että tilaaja, kokisi saaneensa, mitä tilasi ja olisi tyytyväinen tekemääni työhön ja yhteistyöhömmö.

Raportissa tarkastelen erityisesti esituotannon tärkeyttä, yhteistyötä tilaajan kanssa sekä yksin tekemisen etuja ja haittoja. Ideoin, käsikirjoitin, kuvasin ja toteutin jälkituotannon käytännössä yksin, minkä vuoksi minulla hyvä käsitys koko tuotannon kulusta. Puntaroin myös tuotannon aikana tehtyjä ratkaisuja ja niiden vaikutuksia valmiiseen tuotteeseen.

Avainsanat: esittelyvideo, kulttuuripolku, tuotanto, tuottaja

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Thesis abstract

Faculty: School of culture

Degree programme: Cultural management

Specialisation: Media management

Author/s: Rannikko Eevi

Title of thesis: Salo's POLKU Project brings art closer to children: Production process of a promotional video

Supervisors: Lintala Jari-Matti, Saarela Jukka

Year: 2011

Number of pages: 50

Number of appendices: 3

The present thesis includes this report and three videos, which present Salo's POLKU Project. The report focuses on the production process of promotional videos, from pre-production to the finished product. The names of the videos are *POLKU katselmus Paukkulakodissa*, *Tanssia POLULLA - Tanssitaiteilija Marianne Petters ja tanssin helmikuu* and *Taiteilijan POLKU - Koreografi-tanssija Maija Hoiskon ajatuksia hankkeesta*.

One aim of the present thesis was to make three informative, memorable and fresh videos, which would provide general information about the project to the visitors of the POLKU Project's website. Another aim was to ensure subscribers felt they received what they ordered and were satisfied with my work and our co-operation.

The project focuses particularly on the importance of pre-production, co-operation with subscribers and the advantages and disadvantages of carrying out a project alone. I wrote, filmed and created the post-production alone, which is why I have a good understanding of the entire production process. I will describe the solutions I created during the production process and their impacts on the finished product.

Keywords: marketing video, culturepath, producer, production

SISÄLTÖ

Opinnäytetyön tiivistelmä	2
Thesis abstract	3
SISÄLTÖ.....	3
Kuvio- ja taulukkoluetelo	6
Käytetyt termit ja lyhenteet	7
1 JOHDANTO.....	8
2 ESITUOTANTO	9
2.1 Mikä POLKU on?	9
2.2 Aiheen valinta	12
2.3 Toiveita ja tavoitteita.....	13
2.4 Tuottajan vastuu	14
2.5 Aiemmin POLKU –hankkeeseen kuvattu materiaali.....	16
2.6 Haastateltavat	17
2.7 Käsikirjoitus	18
2.8 Kuvauspaikat ja niihin tutustuminen	20
2.9 Budjetti	22
3 KUNNAT.....	24
3.1 Kuvaus- ja editointikalusto.....	24
3.2 Ennen kuvauksia	25
3.3 Kamera käy!	26
3.4 Kuvauspaikkojen asettamat mahdollisuudet ja rajoitukset	27
4 JÄLKITUOTANTO	30
4.1 Aikataulukko	30
4.2 Editointi.....	31
4.2.1 Kuva kohdilleen	32
4.2.2 Ääni kuuluviin	34
4.2.3 Väriä POLULLE.....	36
4.2.4 Grafiikka	38
4.3 Varmuuskopiointi	40
4.4 Viimeistely	40

5	TUOTANNON ARVIOINTI.....	42
5.1	Tilaaajan palaute	42
5.2	Aikataulun toimivuus	44
5.3	Yksin tekemisen edut ja haitat.....	44
6	POHDINTA.....	47
	LÄHTEET	48
	LIITTEET	50

Kuvio- ja taulukkoluetelo

Kuvio 1. POLKU teemakello sektoreittain.	10
Kuvio 2. Esimerkkejä POLKU teemojen toteutuksesta.	11
Kuvio 3. Valkotasapainon muutos värien jälkikäsittelyn tuloksena.....	37
Kuvio 4. Punervan valkotasapainon normalisointi ja kontrastin lisääminen.	37
Kuvio 5. Nimiö -grafiikan sijoittelu kuva-alaan.....	38
Kuvio 6. POLKU -liikemerkki kahdella eri tavalla asemoituna.....	39

Käytetyt termit ja lyhenteet

POLKU POLKU -hanke on Salon kaupungissa kehitetty malli Suomen kulttuuripolkujen sisarussarjaan. Se on laaja-alainen 0-16 -vuotiaalle suunnattu kulttuuri-, liikunta-, kirjasto- ja ympäristökasvatuksen ohjelma (Salo POLKU 2011, [viitattu 27.4.2011]).

Salo 2011 kulttuuripääkaupunkihanke

Salon kaupunki osallistuu Turku Euroopan kulttuuripääkaupunki 2011 -vuoteen omalla ohjelmakokonaisuudellaan (Salon kaupunki, [viitattu 29.3.2011]). Ohjelma koostuu teemakuukausista.

Suojaviiva Näkymätön apuviiva kuvaajalle, jonka mukaan kuvaus suoritetaan vain viivan toiselta puolelta. Suojaviivan tarkoituksena on, että katsojalle on koko ajan selvää henkilöiden ja esineiden keskinäinen sijainti (Leponiemi 2010, 195).

1 JOHDANTO

Opinnäytteeni tarkoituksena ja näkyvimpänä tavoitteena oli tuottaa esittely- ja PR-käyttöön soveltuvia videoita Salon POLKU -hankkeen Internet-sivuille. Tarkoituksena oli, että tekemieni esittelyvideoiden pohjalta hankkeeseen perehtymättömät sivustolla kävijät saisivat helposti ja nopeasti käsityksen siitä, mikä POLKU on. He saisivat tietoa siitä, keitä se koskettaa, mitä sen puitteissa on tehty, tullaan tekemään sekä kiinnostuisivat tutustumaan sivuston sisältöön myös laajemmin.

Käsittelen tässä opinnäytteen kirjallisessa osiossa, tuotannon kulkua alkuperäisestä ideasta aina valmiiseen tuotteeseen, Internet videoihin. Opinnäytteeni koostuu tästä kirjallisesta raportista sekä kolmesta POLKUA eri näkökulmista käsittelevistä esittelyvideosta. Näitä ovat **POLKU katselmus Paukkulakodissa**, **Tanssia POLULLA - Tanssitaiteilija Marianne Petters ja tanssin helmikuu** ja **Taiteilijan POLKU - Koreografi-tanssija Maija Hoiskon ajatuksia hankkeesta**. Suoritin videoihin liittyvät kuvaukset Salossa sekä Salon Halikon kaupunginosassa. Kuvauspaikat olivat Salon teatteri, Salon pääkirjasto, palvelutalo Paukkulakoti, Hajalan koulu ja päiväkotit sekä Halikon avoin päiväkotit.

Seinäjoen ammattikorkeakoulun käytäntöön kuuluu, että opinnäytteiden tulee olla hankkeistettuja. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että opinnäyte toteutetaan yhteistyössä tai tilaustyönä jonkin organisaation kanssa. Yhteistyökumppaninani ja videoiden tilaajana oli Salon kaupungin Kulttuuriasiain yksikkö, kohdennettuna POLKU -hankkeeseen ja sen Internet-sivuihin. Tässä kirjallisessa raportissa tarkastelen tekemieni videoiden tuotantoprosessia ideoinnista, aina valmiiseen tuotteeseen, dokumentaariin esittelyvideoihin.

2 ESITUOTANTO

2.1 Mikä POLKU on?

Koska opinnäytteeni aihe ja sitä varten kuvaamani materiaali linkittyy niin kiinteästi POLKUUN, selvitän seuraavassa, mistä hankkeessa on kyse. POLKU on Salon kaupungin oma kulttuurikasvatuksen ohjelma. POLKU tarjoaa 0-16 -vuotiaille lapsille tasa-arvoiset mahdollisuudet vierailta kulttuurikohteissa, tutustua oman kotikaupunkinsa perintöön sekä luontoon, harjoittaa projektioppimista, kehittää itseilmaisun ja yhdessä tekemisen taitoja (Salon kaupunki, [viitattu 21.3.2011]). POLUN suunnittelussa on huomioitu lasten eri kehitysvaiheet. Tämä mahdollistaa sen, että jokainen lapsi saa hankkeesta mahdollisimman suuren hyödyn iästä ja kehitystasosta riippumatta. POLKU tukeekin lasten ja nuorten kasvua itsestään, toisistaan ja maailmasta vastuuta kantaviksi ihmisiksi (Salo POLKU 2011, [viitattu 27.4.2011]).

Suomen suurin monikuntaliitos toteutui Salon seudulla 1.1.2009. Seudun kymmenen kuntaa, Halikko, Kiikala, Kisko, Kuusjoki, Muurla, Perniö, Pertteli, Salo, Suomensjärvi ja Särkisalo, päättivät 11.6.2007 hyväksyä kuntajakoselvittäjä Arto Kosken tekemän esityksen kuntien yhdistymisestä (Salo 2009, [viitattu 21.3.2011]).

Salo kasvoi kuntaliitoksen myötä noin 25 000 asukkaan kaupungista (Salon kaupunki 2007, 75) yli 50 000 asukkaan kasvavaksi kaupungiksi. Vuonna 2011 Salo oli jo 55 286 asukkaan kotikunta (Salon kaupunki, [viitattu 30.4.2011]). Kuntaliitoksen ja tätä seuranneen väkiluvun kasvun myötä, POLKU -hanke toimii välineenä, joka mahdollistaa kulttuurikasvatuksen tuomisen lähelle lapsia, aina keskustajamasta kaupungin kyliin. Erityiseksi POLUN tekeekin se seikka, että se tarjoaa mahdollisuuden kaikille lapsille, mukaan lukien taajamien ulkopuolella asuvat, kokea kulttuuria ja näin tasa-arvoistaa kaikki lapset. Lasten ei tarvitse matkustaa jopa kymmeniä kilometrejä kaupunginosan tai koko kaupungin keskustaan, vaan kulttuuri tulee lasten luo, jopa pienimpien kylien kouluihin ja päiväkoteihin. Perhepäivähoitajat on huomioitu hankkeessa ja heille järjestetään omaa ohjelmaa tai kutsutaan mukaan päiväkotien tilaisuuksiin.

POLKU jakaantuu viiteen alueeseen ja teemaan, joita ovat ympäristö, minä, me yhdessä, tuttu-vieras ja aika. Kaupunki on jaettu viiteen varhaiskasvatuksen alue- ja aluetoimikuntajaon mukaiseen sektoriin. Näitä ovat Helsingin-, Someron-, Turun-, Perniön- ja Kiskontien sektorit. Sektoreissa lapset työstävät vuosittain yhtä teemaa kerrallaan. Lukukauden alussa teemakello (Kuvio 1) pyörähtää eteenpäin.

Kuvio 1. POLKU teemakello sektoreittain (Salo POLKU. Ei päiväystä, 4).

"Ympäristö" tutustuttaa lapset Salon lähiluontoon ja ihmisen muovaamaan kulttuuriympäristöön. "Minä" antaa työkaluja itseilmaisuun ja omaan kasvuun. "Me yhdessä" kehittää vuorovaikutustaitoja sekä talkoohenkeä. "Tuttu-vieras" teeman kautta käsitellään monikulttuurisen nykyaikamme ilmiöitä. "Aika" valaisee lapsille kuinka he kuuluvat historian jatkumoon (Salon kaupunki, [viitattu 21.3.2011]). Teemoja on toteutettu Salon päiväkodeissa ja kouluissa vuodesta 2009 lähtien usein eri tavoin (Kuvio 2). Opinnäytteeni av-materiaali linkittyy voimakkaimmin lukuvuoden 2010-2011 tuttu-vieras teemaan, jonka puitteissa tanssitaiteilija Marianne Petters ja koreografi-tanssija Maija Hoisko vierailivat kouluissa ja päiväkodeissa ympäri Saloa.

MINÄ	Salon taiteilijaseuran Taidepakki-näyttely sekä kummitaiteilijat kiertävät kouluja ja päiväkoteja. Työskentelyjakson aikana taiteilijat ja lapset valmistavat kouluympäristöön teoksia, joissa yhdistyvät lasten työt sekä taiteilijan ammattitaito. Päiväkodeissa vierailee tanssiteatteri ja siihen liittyvät omaa liikettä etsivät työpajat. Lasten itsetunto vahvistuu kehollisuuden kautta.
ME	Afrikkalaisen rummutuksen ja länsimaisen klassisen musiikin yhdistävät yhteismusisoinnit tuovat esiin yhteistyön voiman. Yksinkin oppii, mutta ryhmä tuottaa enemmän. Kansainväliset opiskelijat tuovat kouluille omien kotimaidensa pelejä ja leikkejä.
TUTTU-VIERAS	Salon taidemuseo Veturitallin Facing China/Kasvokkain Kiinan kanssa -näyttelyn hahmot heräsivät eloon niin lasten saduissa ja kuvissa kuin nuorten sarjakuvissa tai vanhainkotien tarinoissa. Teatteri Quo Vadiksen <i>Pelastetaan äiti</i> sekä <i>Objects and Emotions</i> tarjoavat lapsille kurkistuksen taiteen tapaan kertoa tunteista sekä pilkahduksen roolin oton merkitykseen elämässä.
AIKA	Kekri vie lapset niin paikallismuseoon tuntemaan sadonkorjuun ajan kuin valmistamaan ruo'osta ja korsista inspiroitunutta naamioteatteria. Projektit yhdistävät myös vanhainkodit ja koulut yhdeksi suureksi matonkudeleikkamoksi. Nuorisotaloille saapuneiden mummojen tarinoista syntyi MUMMOLA-näytelmä, johon koululaiset ja päiväkodin lapset tutustuivat. Työskentely jatkui vuodenkiertoa esiintuovina pajoina päiväkodeissa sekä teatterihetkinä kouluilla.
YMPÄRISTÖ	Kymmeneen päiväkotiin ja kouluun on syntynyt leikkipihoja, lähiluonnon materiaaleista rakennettuja leikkiin innostavia tiloja. Lapset ja nuoret tutustuvat maisemaan niin maalaten, kuvaten, ympäristöä vallaten kuin jättimäisiä hiekkakasoja työstäen.

Kuvio 2. Esimerkkejä POLKU teemojen toteutuksesta (Salo POLKU. Ei päiväystä, 8).

Kulttuuripolut ovat alkaneet yleistyä 2000 -luvulla, ja useissa kaupungeissa onkin jo POLKU -hanketta vastaavia kokonaisuuksia. Salon lisäksi esimerkiksi Espoossa, Hämeenlinnassa ja Turussa on lapsille suunnattua kulttuurikasvatusta. Turussa Kulttuuripolku on suunnitelma, jonka perusteella jokainen Turun kaupungin peruskoululainen käy ohjatusti noin kolme kertaa lukuvuodessa kaupungin eri kulttuurilaitoksissa tutustumis- ja oppimiskäynnillä (Turun kaupunki, [viitattu 29.4.2011]). Salon POLKU -hanke eroaa Turun Kulttuuripolusta sisällöllisestä näkökulmasta siten, että Turussa oppiminen tapahtuu taide- ja kulttuurilaitoksissa, kun Salossa taide menee pääasiallisesti lasten luo kouluihin ja päiväkoteihin. Salossa POLUN suunnittelu on lähtenyt koulujen ja päiväkotien tarpeista. Pyrkimyksenä on tasa-arvoistaa kaikki lapset, riippumatta siitä asuvatko he taajamassa tai haja-asutusalueella. (Välttilä 2011)

2.2 Aiheen valinta

Kävin ensimmäisen kerran keskustelemassa Salon kaupungin Kulttuuriasiain yksikössä opinnäytteestäni helmikuussa 2010. Tällöin ei vielä ollut selvää, mitä tulisin tekemään, mutta koska keskusteluyhteys oli hyvä ja ideoita oli monia, sovittiin yhteistyöstä. Varsinainen idea opinnäytteelle muodostui joulukuun 2010 lopussa, kun olimme keskustelleet mahdollisista vaihtoehdoista ja mediaosaamisestani, jolle oli erityisesti kysyntää. Otin itse puheeksi mahdollisuuden tehdä videon tai videoita, jostakin kaupungin projektista tai tilaisuudesta. Käsitellyistä vaihtoehdoista aiheeksi valikoitui POLKU -hanke, jonka Internet-sivuille kaivattiin lisää monipuolista sisältöä. Salon kaupungin strategiaan on merkitty sivistystoimen tulokorttiin pyrkimys integroida kulttuuri-, kirjasto-, liikunta- ja ympäristöpolku osaksi opetussuunnitelmaa vuosien 2010–2012 aikana (Salon kaupunki 2009, 17). Opetussuunnitelmaan liittämisen myötä, POLKU tulee kasvattamaan merkitystä entisestään, ja sivustolle odotetaan tiedotuksen myötä enemmän kävijöitä.

POLKU -sivustolla on paljon kirjoitettua tietoa ja valokuvia hankkeen puitteissa jo tehdyistä projekteista, mutta sivustolta puuttui osio, joka kertoisi yleisesti hankkeesta. Tällainen saatiin kevään aikana, mutta silti sivustolle kaivattiin vielä jotakin erityistä ja mieleenpainuvaa. Videoiden koettiin olevan hyvä lisä sivustolle, sillä miksi vain kertoa, kun voi myös näyttää?

Koska POLKU on aloitettu Salossa jo vuonna 2009, se on vakiinnuttanut paikkansa kaupungin kulttuuritarjonnassa. Hanke on tunnettu kaupungin sisällä ja toiveena olikin, että valmis audiovisuaalinen tuotos auttaisi, aiheeseen vähemmän perehtyneitä käsittämään paremmin, mistä POLUSSA on kyse ja mitä sen puitteissa on jo tehty. Keskustelimme kaupungin yhteyshenkilön projektikoordinaattori Elina Välttilän kanssa esittelyvideoiden rakenteesta, ja tyyliksi valikoitui haastattelupohjaiset videot, joita elävöitetäisiin kuvituskuvalle lapsista osallistumassa POLKUUN.

Kohderyhmäksi videoille valikoituivat erityisesti varhaiskasvatus- ja opetushenkilökunta, sekä POLUSSA mukana olleiden lasten vanhemmat. Lasten vanhemmat ovat tärkeä kohderyhmä, koska informaation vieminen koteihin asti on ongelmallista. Esittelyvideoiden avulla vanhemmat voivat nähdä omin silmin, mitä kaikkea

POLKU on. Kasvatushenkilökunta on tärkeä kohderyhmä, sillä kaikki Salon alueen koulut ja päiväkodit eivät vielä ole täysipainoisesti mukana hankkeessa. Videoiden avulla näiden koulujen ja päiväkotien henkilökunta voi tutustua paremmin hankkeeseen ja innostua siitä. Videoiden kohderyhmään kuuluu kiinteästi niin ikään muiden kaupunkien ja kuntien kulttuuriväki, jotka voivat saada videoista ideoita ja ponnetta oman POLKUA vastaavan hankkeen käynnistämiseen.

2.3 Toiveita ja tavoitteita

Esituotanto koostui lukuisista keskusteluista Salon kaupungin Kulttuuriasiain yksikön yhteyshenkilön ja ohjaajani, projektikoordinaattori Elina Välttilän kanssa. Kävimme läpi POLKU-henkilöstön valmiiseen tuotokseen liittyviä toiveita ja keskustelimme siitä, mikä olisi ja mikä ei olisi olennaista valmiissa videoissa. Puhuimme paljon siitä, mitä videoiden tulisi viestittää, sekä keitä ja missä olisi syytä kuvata.

Tilaajan toiveena oli muun muassa havainnollistava tyyli, haastatteluihin pohjaaminen ja niiden kuvittaminen. Tärkeäksi muodostui myös se, että videoilla näytettäisiin mahdollisimman konkreettisesti, millainen osallistuja ja kulttuurin kokija lapsi POLUSSA on. Keskustelu, projektin alkuvaiheessa, sekä koko projektin aikana, oli ensiarvoisen tärkeää, jotta viesti, joka katsojille haluttiin välittää, oli selvä sekä tilaajalle että minulle tekijänä. Koska tein opinnäytteeni ilman työparia tai työryhmää, oli todella suureksi avuksi, että sain keskustella ajatuksistani projektikoordinaattorin kanssa ja peilata mietteitäni hänelle.

Videoiden käyttötavasta ja sen suhteuttamisesta keston käytiin useita keskusteluja. Ensi alkuun tutkimme mahdollisuutta tehdä yksi tai kaksi pidempää videota. Samaan aikaan toiveena kuitenkin oli, että videot olisivat helposti ja nopeasti Internetistä katsottavissa. Koska pyrkimyksenä oli, että kaikki POLKU sivustolla vierailevat kävijät painaisivat ”katso”-painiketta, päätettiin videoiden kestoa lyhentää. Ideoitiin vielä kolmas video, että kaikki suunniteltu sisältö jäsenyisi järkevästi. Kun videoiden määrää lisättiin yhdellä, pystyimme sopimaan videoiden kestoksi katsojaystävällisen kolme minuuttia videolta, aiemman yli neljän minuutin sijaan. Näin oltiin otettu ensimmäiset askeleet kohti POLKU katselmus Paukkulakodissa,

Tanssia POLULLA - Tanssitaiteilija Marianne Petters ja tanssin helmikuu ja Taiteilijan POLKU - Koreografi-tanssija Maija Hoiskon ajatuksia hankkeesta videoita.

Henkilökohtaisena tavoitteenani oli luoda POLKU sivustolle, kolme informatiivista, mieleenpainuvaa ja raikasta videota, jotka antaisivat POLKU -sivustolla vieraileville kävijöille tietoa hankkeesta. Olennaista on, että dokumentaariset esittelyvideot ovat selkeitä ja että niiden pohjalta kävijä kokee saavansa riittävän laajan käsityksen POLUSTA ja innostuu tutustumaan hankkeeseen myös laajemmin. Halusin lisäksi tehdä esituotantovaiheen niin huolellisesti, että kuvauksen ja editoinnin hetkellä tarvitsi vain toimia jo tehdyn suunnitelman pohjalta. Kuvamateriaalin koon suhteen ei ollut suuria rajoituksia, sillä valmis materiaali tulitisiin laittamaan Internetiin.

Yksi tärkeimmistä toiveistani ja tavoitteistani oli se, että projektin loputtua tilaaja kokisi saaneensa sitä, mitä toivoi ja olisi tyytyväinen tekemääni työhön sekä yhteistyöhömmä. Halusin pystyä toteuttamaan POLKU -hankkeelle niin hyvät videot, että asiakas ei vain laittaisi videoita Internetiin, vaan tekisi sen mielellään. Omieni ja yhteistyökumppanin tavoitteiden ylöskirjaamisen lisäksi, tein projektista riskianalyysin (Liite 1), joka auttoi käsittämään ja nimeämään opinnäytteeseeni liittyvät vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja uhat. Riskianalyysin tekeminen auttoi välttämään mahdollisia uhkia ja heikkouksia, ja sen tekemisestä oli erityisesti hyötyä esituotantovaiheen näkökulmasta.

2.4 Tuottajan vastuu

Useat projektiin liittyvät toiveet ja tavoitteet kirjasin itselleni ylös, että muistaisin, mitä on sovittu, ja tavoitteet pysyisivät mielessä. On huomattavasti helpompaa kirjata ylös konkreettisia asioita siitä, mitä halutaan ja mitä ei, kuin niitä, jotka tulevat ihmiseltä luonnostaan. Minulle näitä olivat moraaliset arvot.

Kun kuvasin ja leikkasin materiaalia POLKU videoille, minulle oli ensiarvoisen tärkeää, että videot eivät nolaisi ketään tai antaisi ihmisestä vääränlaista, negatiivista, kuvaa. Kuvasin materiaalin pyrkimyksenäni saada mahdollisimman paljon hyvää kuvaa, kuitenkin kunnioittaen jokaista nauhalle päätynyttä ihmistä. Koska vi-

deoilla esiintyy paljon lapsia, pyydettiin jokaiselta vanhemmalta erikseen kuvauslupa (Liite 2) lapsen kuvaamiseen POLKU -hankkeeseen ja opinnäytteeseen. Lomakkeessa kerrottiin myös, että lasten nimiä ei tulla julkaisemaan videoiden yhteydessä Internetissä, mikä olikin suostumuksen kannalta tärkeä asia joillekin vanhemmille. Kaikki vanhemmat eivät lupaa myöntäneet, ja näin ollen pyrin jo kuvausvaiheessa jättämään kyseiset lapset pois kuvasta tai vaihdoin mahdollisuuksien mukaan kuvaamispaikkaa.

POLKU -hanke oli kuvauspaikoilla lapsia varten, eikä tilanteita oltu järjestelty ennakoon. Yritin suorittaa kuvaamisen niin, että herättäisin mahdollisimman vähän huomiota enkä olisi ohjaajan tai lasten tiellä. Tämä oli niin ikään projektikoordinaattorin antama ohje. Koska tilanteet, joissa lapsia videolle kuvasin, olivat tanssin ja liikkeen täyteisiä, oli välillä vaikeaa pitää tietyt, ei kuvauslupaa antaneiden vanhempien lapset pois kuvasta. Näin ollen väistelystä ja kuvakulmien vaihdosta huolimatta nauhalle tallentui joitakin sekunteja lapsista, joiden vanhemmat eivät olleet antaneet lupaa käyttää heidän lapsestaan kuvattua materiaalia. Tämän materiaalin poistin heti editointivaiheen alkajaisiksi aikajanelta, etten erehtyisi käyttämään sitä valmiissa tuotoksessa.

Eryteisesti lapsia koskevan materiaalin kohdalla, olin hyvin hienovarainen. Jos lapsi teki videolla jotakin, minkä hän voisi myöhemmin luokitella noloksi, jätin suosiolla kohtaukset käyttämättä. Tällaisia asioita saattaisivat olla esimerkiksi nenän kaivaminen, vaatteiden huono istuvuus tai jokin tanssin yhteydessä tehty tiedostamaton ele. Sen sijaan aidot tekemiseen ja kokemiseen reaktiot, pääsivät valmiille videoille. Kuvatessa oli erityisen antoisaa, kun sai tallennettua nauhalle lasten aitoja reaktioita heidän näkemästään ja kuulemastaan. Näitä pyrin tallentamaan lähikuvin, jotta muun muassa onnistumisen, jännityksen ja riemun tunteet välittyisivät mahdollisimman hyvin videoiden katsojille.

Esittelyvideoihin haastateltujen henkilöiden kanssa keskustelimme ennen kuvauksen aloittamista siitä, minkälaisista asioista heidän toivottiin puhuvan. Koska valmiita videoita tullaan hyödyntämään esittely- ja PR-käytössä, toivottiin puhujilta erityisesti positiivisia kommentteja ja rakentavaa palautetta sekä kehitysehdotuksia POLKU-toiminnasta. Koska haastattelutilanteissa oli mahdollisuus ottaa sama kysymys useamman kerran, pystyin leikkausvaiheessa valitsemaan sekä puhujan

että tilaajan kannalta parhaimmat otot. Mahdollisuutta uusintaottoihin ei kuitenkaan ollut, kun kuvasin kuvituskuvaava palvelutalo Paukkulakodissa, tanssimista Halikon avoimessa päiväkodissa, Salon teatterissa Kuka jää yksin? -esityksen aikana sekä Hajalan koulussa ja päiväkodissa. Näissä paikoissa kuvaamistani materiaaleista valitsin parhaat, POLKUA hyvin ilmentävät, otokset.

Vaikka minulla oli haastatteluiden aikana mahdollisuus ottaa uusintaottoja ja kysyä kysymyksiä uudelleen, ymmärsin editointivaiheessa, että en ollut saanut kaikilta osin hyödyntämiskelpoisia vastauksia. Parempi sisällönhallinta POLKU -hankkeesta olisi haastattelutilanteissa auttanut tarkentamaan tiettyjä kysymyksiä ja auttanut haastateltavia tarttumaan olennaisiin asioihin. Koska POLKU on hyvin laaja-alainen kokonaisuus, on sen käsittäminen lyhyessä ajassa hyvin hankalaa. Editointivaiheessa aloin jo olla hieman syvemmällä hankkeessa ja kun katsoin kuvaamaani materiaalia, pystyin jo itsekin poimimaan asioita, joihin olisin voinut tarttua haastattelutilanteessa.

Koska POLKU -hanke on ollut toiminnassa jo vuodesta 2009 ja se koskettaa tavalla tai toisella kaikkia 0-16 -vuotiaita salolaisia, oli lähes mahdotonta kyetä perehtymään siihen vajaan yhden kuukauden aikana, samalla kun tein muuta esituotantoa. Projektikoordinaattorin läsnäolo haastattelutilanteissa olisikin ollut paras vaihtoehto toivotunlaisen lopputuloksen kannalta, sillä hän tuntee hankkeen kokonaisuudessaan ja olisi näin ollen osannut parhaiten pitää haastateltujen fokuksen tärkeissä asioissa. Hän olisi asiantuntemuksensa johdosta osannut esittää mahdolliset jatkokysymykset tai pyytää haastateltua henkilöä muotoilemaan sanomansa uudelleen tiiviimpään muotoon.

2.5 Aiemmin POLKU -hankkeeseen kuvattu materiaali

Koska POLKU -hanke on monivuotinen ja se on aloitettu vuonna 2009, on hankkeen tiimoilta jo olemassa olevaa kuva- ja videomateriaalia. Tätä, jo aiemmin kuvattua editoimatonta videomateriaalia, toivottiin mahdollisuuksien mukaan hyödynnettävän esittelyvideoissa. Tähän takia kävimme projektikoordinaattorin kanssa läpi aiemmin kuvattua käsittelemättömän materiaalin ja minä tutustuin sen hyödyntämismahdollisuuksiin.

Aiemmin kuvattu materiaali ei kuitenkaan ollut mielestäni laadullisesti niin korkea-tasoista, että olisin halunnut hyödyntää sitä opinnäytteessäni. Materiaali oli kuvattu käsivaralla, ja tästä johtuen kuva heilui mielestäni liian häiritsevästi. Asian esitettyäni sovimme, ettei aiemmin kuvattua materiaalia tulla tässä yhteydessä hyödyntämään ja kuvasin kaiken opinnäytteeseen tulevan materiaalin itse.

2.6 Haastateltavat

Haastateltaviksi videoihin valikoituivat tanssitaiteilija Marianne Petters ja koreografi-tanssija Maija Hoisko, joiden katsottiin olevan oikeita henkilöitä kertomaan omia näkemyksiään POLUSTA. Näiden haastateltavien näkemykset ja kokemukset POLUSTA olivat lisäksi sopivan erilaiset keskenään, että videoihin saatiin eri näkökulmaa. Maija Hoisko on tehnyt POLUN tiimoilta jo useita projekteja tanssin saralla. Marianne Petters sen sijaan oli ensimmäistä kertaa kosketuksissa POLKUUN helmikuussa 2011, kun kuvasin opinnäytettäni. Toimitin molemmille haastateltaville noin viikkoa ennen haastattelua POLUN projektikoordinaattori Elina Välttilän ja projektipäällikkö Anu Taivaisen laatimat kysymykset, jotta haastateltavat voisivat pohtia rauhassa vastauksiaan.

Ensimmäisissä opinnäytteeni sisältöä koskevissa keskusteluissa oli ollut puhetta, että POLKU katselmusta käsittelevälle videolle ei välttämättä haastateltaisi ketään. Katselmus järjestettiin opetushallituksen erityisasiantuntija Heljä Järnefeltin vierailua varten. Epävarmaa oli, mikä Järnefeltin aikataulu kuvauspäivänä olisi. Kun kuitenkin katselmuksen jälkeen hänellä oli pieni hetki aikaa, pyysin lupaa haastatella häntä, sillä katsoin, että erityisasiantuntijan kommentit tuovisivat lisäarvoa Paukkulakodin katselmuksesta kertovaan videoon. Koska kaikkien videoiden yhteisenä tarkoituksena oli paitsi esitellä myös kertoa ja mainostaa, mitä POLUSTA ajatellaan kaupungintalon seinien ulkopuolella, oli tärkeää saada opetushallituksen edustajan ääni kuuluviin.

Näiden kolmen haastateltavan valinnan kautta, kuvattava materiaali oli helppo ja-kaa suunniteltuihin kolmeen tallenteeseen: yksi haastateltava kullekin videolle. Kaikki haastattelut toteutin staattisina haastatteluina, eli haastateltavat istuivat tai seisoivat paikoillaan. Kuvaan ei siis tullut varsinaista toimintaa, mutta tätä saatiin

kaikkiin videoihin niiden teemaan sopivan kuvituskuvan avulla. Jos puhuja tai puhujat olisivat olleet haastattelujen aikana liikkeessä, olisi ollut vaarana, että videoista tulee vaikeasti seurattavia ja suorastaan sekavia. Lisäksi, koska toimin haastattelutilanteissa sekä ohjaajana, kuvaajana että haastattelijana, oli staattinen kuvaaminen järkevää ratkaisu materiaalin hyvän laadun varmistamiseksi.

Judith Westonin (1999, 24) mukaan ohjaus ja näytteleminen ovat kaksi hyvin erilaista työtä. Hänen mielestään ohjaajan on tiedettävä näyttelijöistä ja näyttelemisestä, siksi että molemmat olisivat vapaita tekemään omaa työtään. Vaikka en toteuttanutkaan haastatteluja ammattinäyttelijöiden kanssa, oli suureksi eduksi, että pystyin keskustelemaan erityisesti Petterssin ja Hoiskon kanssa ennen heidän haastatteluitaan. Tämä kevensi haastattelujen ilmapiiriä ja mahdollisti onnistuneen kuvaustilanteen, jossa minä saatoin keskittyä ohjaajana, kuvaajana ja haastattelijana olemiseen ja he haastateltavana olemiseen.

2.7 Käsikirjoitus

Käsikirjoitusvaiheessa rajataan ja tarkennetaan videon sisällön osuus sekä hahmotellaan oikea rakenne (Aaltonen 1993, 11). Dokumentaarisen esittelyvideon käsikirjoitus poikkeaa huomattavasti fiktiivisen materiaalin käsikirjoituksesta, jossa voidaan määritellä tarkemmin, mitä kukakin sanoo ja tekee.

Elävä kuva on todellisuuden ja todellisuusillusion taidetta, vaikkakin elämä itsessään on elokuvaa suurempaa ja ihmeellisempää. Siksi elokuvateos on rakennettava ja dramatisoitava ymmärrettävään ja hallittavaan syyn ja seurauksen ohjaamaan taiteelliseen muotoon (Pirilä & Kivi 2010, 44).

Dokumentaarisen esittelyvideon käsikirjoituksessa jokaista tilannetta ei pystykään ennalta suunnittelemaan ja tärkeämpää onkin pohtia sitä, miltä valmiin tuotoksen toivoo näyttävän ja mitä ilmentävän. Myös kausaliiteetin pohtiminen oli tärkeää, vaikka tämä ei näy valmiissa videoissa yhtä selvästi kuin esimerkiksi jälkituotannon vaikutukset. Käsikirjoitukseen kirjasin ylös kuvauspaikat, niiden tiedot ja asiat, joita pyrin tallentamaan niissä, sekä asiat, jotka olivat jo ennakoita tiedossa.

Halikon avointa päiväkotia sekä Hajalan koulua ja päiväkotia koskeviin käsikirjoituksiin kirjasin ylös tarpeen saada kuvituskuvaa eri kuvakokoja hyödyntäen. Kuvissa tulisi näkyä erityisesti lasten reaktioita, vanhempien ja lasten yhdessä tekemistä ja tanssitaiteilija ohjaamassa tanssia. Näiden koin välittyvän parhaiten kokokuvaa pienempiä kuvia mahdollisimman monipuolisesti käyttäen. Käsikirjoitukseen laitoin tanssitaiteilijan kanssa käydyn keskustelun pohjalta muun muassa tiedon siitä, että työpaja alkaisi lattiatasosta, että muistaisin laittaa kameran jalan sopivalle korkeudelle. Kirjasin käsikirjoitukseen tilaa koskevat rajoitukset sekä mahdolliset kuvauspaikat ja varasijalla olevat kuvauspaikat. Hajalan päiväkodissa ja koulussa tanssitettiin monen ikäisiä lapsia, joten käsikirjoituksesta kävi ilmi, minkä ikäisiä lapsia olisi mihinkin aikaan vuorossa. Kirjasin käsikirjoitukseen, että Halikon avoimessa päiväkodissa käy pääasiassa alle 3-vuotiaita lapsia.

Koulussa ja päiväkodeissa kuvaamaani materiaaliin liittyneen tanssitaiteilija Marianne Petterssin haastattelun kuvasin Salon pääkirjastolla. Käsikirjoituksesta kävi ilmi kuvauspaikka, joka oli kirjaston lastenosasto, sekä tanssitaiteilijalle esitettävät kysymykset, jotka hän oli saanut luettavakseen ennakoon. Lastenosasto valikoitui kuvauspaikaksi kirjaston tiloista, koska osastolta ei ole läpikulkua muille osastoille, siellä on paljon ikkunoita, joissa oli sälekaihtimet ja se oli päiväsaikaan kirjaston mahdollisista kuvauspaikoista hiljaisin. Koska kyseessä oli kuitenkin julkinen tila, oli ennakolta selvää, että nauhalle tulisi todennäköisesti tallentumaan kirjaston asiakkaiden vaimeita ääniä sekä muun muassa kirjojen lainauksesta ja palautuksesta lähteviä ääniä.

Paukkulakodin katselmuksessa ensisijaisina pyrkimyksinäni oli saada kuvattua Salon kaupungin työntekijöiden POLKUA koskevat esittelyt sekä saada tähän talenteeseen mahdollisimman paljon hyvää, siihen sopivaa kuvituskuvaa. Lopullisen videon kun tulisi kertoa niille, jotka eivät POLKU-näyttelyä olleet nähneet, mitä kaikkea tilaan oli koottu esille. Koska mahdollisuus erityisasantuntijan haastatteluun varmistui vasta katselmuksen alussa, en ollut valmistautunut tähän sen suuremmin. Valmiita kysymyksiä ei ollut, mutta paikan mahdolliselle haastattelulle olin katsonut valmiiksi jo tammikuun alussa, kun kävin tutustumassa kuvauspaikkoihin. Koin, että haastattelu oli järkevintä toteuttaa samassa tilassa, jossa näyttely oli. Taustalle saatiin kuvia POLKU -hankkeen tiimoilta, mikä toi lisää syvyyttä haastat-

telukuvaan ja salli katsojan kuunnella puheenvuoroa hankkeesta ja katsoa samalla kuvia.

Kuka jää yksin? -tanssiteosta ja koreografi-tanssija Maija Hoiskon haastattelua koskevan materiaalin kuvasin Salon teatterilla. Salon teatterin valaistukseen en luonnollisesti voinut vaikuttaa, sillä esityksen valaistus oli se, miksi se oli esitykseen liittyen valmisteltu. Sen sijaan kirjoitin käsikirjotukseen ylös huomiot siitä, että tilassa kaikuu ja, että esitystilan lattialla on kirkkaan keltainen muovi, joka hohkaa väriään esiintyjien kasvoille. Kaikuun en pystynyt vaikuttamaan kuvauksen aikana, mutta äänen jälkikäsitelyssä pystyin hiomaan ääntä paremmaksi. Esityksen aikana en voinut välttää lattian värin heijastumista esiintyjien kasvoille, mutta haastattelussa pystyin peittämään teatterin lattian lapsille tarkoitetuilla istuma-alustoilla.

Tanssiteoksen esityksen aikana pyrin taltiomaan esitystä parhaiten ilmentäviä kohtauksia, kuten nopeatempoisen, työryhmän kesken ”supersankari”-kohtaukseksi nimetyn kohtauksen, joka on paitsi näyttävän näköinen myös innostava. Käsikirjotukseen kirjasin lisäksi tarpeen saada hyvää kuvaa esitystä katsomaan tulleesta yleisöstä, erityisesti lapsista. Esityksen eri osia ja lasten reaktioita kuvaamalla pyrin luomaan videoon monenlaisia tunnelmia ja välittämään sanatonta kommunikaatiota, jota esiintyjät yleisön kanssa käyvät. Tähän käsikirjotukseen kuului lisäksi tanssija-koreografin haastattelussa kysytyt POLKU -aiheiset kysymykset, jotka toimitin ennakkoon hänelle.

2.8 Kuvauspaikat ja niihin tutustuminen

Kuvasin materiaalia esittelyvideoihin koulussa, päiväkodissa, palvelutalossa, kirjastossa sekä teatterissa. Kaikki kuvauspaikat olivat tiloina hyvin erilaisia, ja kävinkin tutustumassa kaikkiin niihin ennakkoon tammikuun aikana. Kirjasin mahdolliset kuvauspaikat tilassa ja selvitin, mitä mahdollisuuksia minulla on valon suhteen. Kuvauspaikoilla vierailut olivat tärkeitä, koska kuvauspäivänä minun piti pystyä toimimaan heti kuvauspaikalle saavuttuani. Minulla ei nimittäin ollut, logistisista syistä johtuen, mahdollisuutta päästä kuvauspaikoille etukäteen laittamaan laitteita valmiiksi. Koska minulla ei ollut käytössä helposti kuljetettavaa valokalustoa, valoja koskeva selvitykseni rajoittui siihen, että selvitin missä valokatkaisijat sijaitsivat ja

pystyinkö rajoittamaan tai päästämään sisään luonnonvaloa esimerkiksi sälekaihtimien avulla.

Koska liikuin paikasta toiseen pääasiassa julkisella liikenteellä, en voinut kantaa mukani kovinkaan suurta kuvauskalustoa. Käytännössä kuljin kuvauspaikoilla mukani kaksi kameraa tarvikkeineen ja jalusta. Laajempaa kalustoa en olisi voinut edes hyödyntää. Koska kuvasin kaiken videomateriaalin, tämä rajoitti omalta osaltaan toteutusta. En kuitenkaan koe, että lopullinen tuotos olisi parantunut mainittavasti, vaikka minulla olisi ollut työpari. Jättämällä toinen kamera mahdollisuuksien mukaan jalustalle ja kuvaamalla toisella käsivaralla sain aikaan yhtenäistä kuvaa, vaikka kuvasin ilman työparia. Koska lopulliset AV-tuotokset olivat haastattelukeskeisiä ja näitä elävöitettiin kuvituskuvalla, yksin kuvaaminen oli mahdollista ja onnistunutta.

Kuvauspaikkavaihtoehtoja lasten kuvaamiselle oli monia, sillä tanssitaiteilija Marianne Petters kiersi koko helmikuun ajan Salon kouluissa ja päiväkodeissa ohjauksessa tanssityöpajoja. Tanssitaiteilijan kiertueen tuottivat yhteistyössä POLKU, Salo 2011 kulttuuripääkaupunkihanke ja Läntinen Tanssin Aluekeskus. Opinnäytteeni tiimoilta suunniteltuun aikatauluun sopivat parhaiten Hajalan koulu ja -päiväkoti sekä avoin päiväkoti Halikossa. Näiden kuvauspaikkojen valinta tarjosi mahdollisuuden eri-ikäisten, noin 1-12 -vuotiaiden, lasten kuvaamiseen.

Hajalan koulussa oli 43 oppilasta lukuvuonna 2010–2011 (Salon kaupunki [viitattu 30.4.2011]) ja se on yksi Salon kaupungin pienistä kyläkouluista. Samassa pihapiirissä toimivassa Hajalan päiväkodissa on 21 lasta (Salon varhaiskasvatus [viitattu 30.4.2011]). Koin tärkeäksi näyttää katsojille, että POLKU menee oikeasti lasten luo, myös pieniin kouluihin ja päiväkoteihin, eikä se vain ole jotain, mistä puhutaan. Halikon avoimessa päiväkodissa kuvaaminen taas tarjosi mahdollisuuden pienten lasten kuvaamiseen. Tanssitaiteilijan haastattelun kuvasin Salon pääkirjastossa, koska se sopi taiteilijan aikatauluun ja työpajojen sijaintiin nähden parhaiten. Tästä materiaalista valmistui Tanssia POLULLA - Tanssitaiteilija Marianne Petters ja tanssin helmikuu -video.

Palvelutalo Paukkulakodissa kuvasin POLKU katselmus Paukkulakodissa -tallenteelle päätyneen materiaalin. Palvelutalossa oli katselmuksen aikana nähtä-

villä POLKU -hankkeesta valokuvien ja tekstein kertova näyttely. Katselmuksen jälkeen, samassa tilaisuudessa, kuvasin opetushallituksen erityisasiantuntija Heljä Järnefeltin haastattelun. Paukkulakoti oli paikkana ainoa, joka olisi kuvatus tilaisuuden puolesta sopinut valaistavaksi. POLKU katselmukseen osallistujat eivät liikkuneet paljoakaan, ja valot eivät olisi heitä varsinaisesti häirinneet. Valitettavasti en kuitenkaan voinut valaista Paukkulakodissa, sillä palvelutalon käytävien valaistus oli vakio ja POLKU -hankkeesta kertova näyttely oli sijoitettu kapealle käytävälle, joka piti jättää avoimeksi pyörätuoleissa ja laitossängyissä ohikulkeville vanhuksille ja heidän avustajilleen.

Viimeinen kuvauspaikka oli Salon teatteri, jossa kuvasin koreografi-tanssija Maija Hoiskon haastattelun ja Kuka jää yksin? -tanssiteoksen, jota käytin Hoiskon haastattelun kuvituskuvana. Kävin kuvaamassa Kuka jää yksin? -tanssiteoksen esityksen aikana, joten kuvauspaikka määrättiin minulle. Kuvauspaikka sijaitsi katsomon ja näyttämön välissä, mikä mahdollisti sen, että pystyin kuvaamaan sekä lavan tapahtumia että yleisön reaktioita niihin. Teatterilla, kuten koulussa ja päiväkodeissa, lasten vanhemmilta pyydettiin lupa lapsista kuvatus materiaalin käyttämiseen POLKU -hankkeen ja opinnäytteeni tiimoilta. Kaikki vanhemmat allekirjoittivat nämä lupakaavakkeet, ja Salon teatterilla sainkin kuvata materiaalia vapaasti kahdella kameralla omalta paikaltani.

Koska Kuka jää yksin? -tanssiteos oli nimenomaan lapsille suunnattu, minun ei tarvinnut olla huolissani siitä, saapuisiko paikalle lapsia kuvattavaksi. Keskustelin editointivaiheen aikana Maija Hoiskon kanssa esityksestä kuvatus materiaalista, ja hän harmitteli kuvaamani esityksen lapsikatsojien reaktioiden vähäisyyttä. Jos minulla olisi ollut projektiin suunnitellun ajan puitteissa mahdollisuus, olisi ollut hyödyllistä kuvata esitys toiseen kertaan. Tämä olisi todennäköisesti korottanut esityksen sisällöllistä laatua paremmaksi POLUN näkökulmasta, olettaen kuitenkin, että toisen esityksen lapsikatsojat olisivat reagoineet esitykseen näkyvämmiin.

2.9 Budjetti

Useissa pienimuotoisissa tuotannoissa ei ole budjettia, rahoittajaa tai omaa rahoitusta, mutta vaikka tuotanto on mahdollista toteuttaa lähes ilman rahaa, hypoteet-

tisen budjetin tekeminen on silti järkevää (Patmore 2005, 32-33). Opinnäytteeni toteuttamiselle ei ollut laskettu Salon kaupungin tai POLUN budjetissa tiettyä siihen tarkoitettua summaa, joten projektiin ei saisi kulua rahaa enemmän kuin olisi välttämätöntä onnistuneen lopputuloksen aikaansaamiseksi.

Alusta asti oli selvää, että tekemästäni opinnäytteestä ei saisi muodostua suuria kuluja ja jokaisesta kuluerästä keskusteltaisiin tapauskohtaisesti. Käytännössä tämä tarkoitti, että jos minusta jokin hankinta oli syytä tehdä, kerroin tästä projektikoordinaattori Elina Välttilälle ja kulttuurijohtaja Mirjam Martevolle. Jos tuote tai palvelu oli heidän mielestään tarpeen, kävin tekemässä hankinnan ostovaltuutuksella ja sain rahat takaisin kuittia vastaan. Olimme yksimielisiä kaikista projektia varten ehdottamistani hankinnoista ja sain tehdä tarvittavat hankinnat.

Projektin alussa tein budjetin (Liite 3), joka sisälsi muun muassa puhelinkulut, POLKU -hankkeen ja opinnäytteen ohjaamisen osuuden projektikoordinaattori Elina Välttilän palkasta sivukuluineen sekä matkakuluni Turku-Salo välillä ja kuvauskohteisiin. Budjettiin lisäsin projektin aikana tulleet kulut, joita tuli esimerkiksi kameran uudesta akusta, ulkoisesta kovalevystä ja kuvauspäiväruokailuista. Suurimmaksi menoeräksi, projektikoordinaattorin palkan jälkeen, muodostui minun matkakuluni Turku-Salo-välillä sekä Salon keskustasta kuvauskohteisiin. Nämä matkat hoidin joko julkisilla kulkuneuvoilla tai vaihtoehtoisesti kuljin niihin projektikoordinaattorin kyydillä, kumpi vain oli tapauskohtaisesti järkevämpää. Koska projektin toteuttamiseen ei ollut tarkasti rajattua budjettia, ei voida puhua siitä, pysyttiinkö budjetissa vai ei. Kuitenkin keskusteltuani projektikoordinaattorin kanssa budjetista hän kertoi olevansa tyytyväinen siihen, kuinka paljon - tai tarkemmin ottaen vähän - rahaa projektin toteuttamiseen käytettiin.

3 KUVAUKSET

3.1 Kuvaus- ja editointikalusto

Toteutin opinnäytteeni Salon kaupungin Kulttuuriasiain yksikön käyttöni antamalla laitteilla ja kameranjalalla sekä omalla kamerallani. Kuvaukset suoritin Canon XM2 PAL kameralla sekä omalla Canon PowerShot SX20 IS -kamerallani, jolla on mahdollista kuvata teräväpiirtokuvaa. Editointivaiheen suoritin niin ikään Kulttuuriasiain yksikön laitteistolla. Käytössäni olivat iMac- ja MacBook-tietokoneet sisältäen Final Cut Studio 2- ja iMovie-editointiohjelmat sekä projektin aikana hankittu ulkoinen kovalevy. Kulttuuriasiain yksikön kamerassa oli mukana perusvarusteet, eikä sillä ollut aiemmin kuvattu kovinkaan paljoa. Tarkistin laitteiden ja laitteistojen kunnan heti projektin alkupuoliskolla, ja kaikki laitteet toimivat moitteettomasti koko työskentelyvaiheen ajan.

Pitkien etäisyyksien takia minun olisi ollut vaikeata lainata kalustoa ammattikorkeakoululta, kuten monet opiskelijat tekevät. Vaikka kuvausvaiheessa käyttämäni laitteisto ei ollut kovinkaan suuri tai uusi, olen kuitenkin todella tyytyväinen, että Kulttuuriasiain yksiköllä oli antaa käyttöni välineet tuotannon toteutukseen. Toiminnallisesta näkökulmasta oli hyvä, että minun ei tarvinnut jakaa laitteita muiden työntekijöiden kanssa ja tehdä varauksia, vaan sain kaikki laitteet käyttöni koko kevään ajaksi.

Koska Canon XM2 PAL -kameran perusakun käyttöaika on lyhyt, pyysin, että voisin hankkia kameraan toisen, pidemmän käyttöajan tarjoavan akun. Tämä järjestyi ja helpottikin materiaalin kuvaamista huomattavasti. Jos käytössäni olisi ollut vain perusakku, minun olisi tarvinnut koko ajan olla käynnistämässä ja sammuttamassa kameraa akun säästämiseksi. Tästä olisi voinut seurata se, että kamera olisi ollut pois päältä juuri, kun olisi tapahtunut jotain oleellista. Nyt pystyin laittamaan kameran päälle jo ennen tanssityöpajan, teatteriesityksen tai haastattelun alkua ja kuvaamaan kaiken tarvittavan materiaalin.

Mielestäni käyttöni annettu laitteisto vastasi hyvin sitä laatua, mitä minun toivottiin tuottavan. Koska valmis materiaali laitettiin Internetiin, ei ollut tarpeen, että kamera

olisi tuottanut korkealaatuisempaa kuvaa. Jos materiaalin käyttötarkoitus olisi ollut toinen, olisi laitteistoa pitänyt todennäköisesti miettiä uudemman kerran kuvanlaadun parantamiseksi ja nykystandardien huomioimiseksi. Erityisen hyväksi koitsen, että käytössäni oli koko kevään ajan kaksi tietokonetta, mikä mahdollisti paitsi monipuolisen tiedostojen käsittelyn ja materiaalin katsomisen useassa koossa myös varmuuskopioinnin.

3.2 Ennen kuvauksia

Suoritin kaikkien kolmen videon kuvaukset helmi-maaliskuussa 2011. Kuvauspäiviä oli yhteensä seitsemän, ja yhden kuvauskeikan keskimääräinen kesto oli noin kaksi ja puoli tuntia, mukaan lukien ennakkojärjestelyt. Alun perin kuvauspäiviä oli tarkoitus olla viisi ja projektin kaikki materiaali piti tulla kuvatuksi helmikuussa. Havaitsin kuitenkin, että palvelutalo Paukkulakodissa kuvaamassani POLKU -näyttelyä esitelevässä kuvituskuvassa oli parantamisen varaa, ja näin ollen päätin käydä maaliskuun alussa kuvaamassa vielä uudelleen Paukkulakodissa POLKU-näyttelyn valokuvat ja muun materiaalin. Tähänkin materiaaliin tuli läheisen ulko-oven ilmavirran vuoksi mukaan heiluvia otoksia, jotka näkyivät erityisen hyvin lähikuvissa. Tämän huomattuani päätin vielä käydä huhtikuun puolivälissä, projektin ollessa jo loppuillaan, kuvaamassa näyttelyn vielä kerran sunnuntaipäivänä, jolloin kulkua ulko-ovesta oli huomattavasti vähemmän. Uusintaoton uusintaotto kannatti, ja nyt Paukkulakodin katselmusta käsittelevän videon kuvituskuvassa ei ole näkyvissä yhtään tärinää tai heilumista.

Ennen jokaista kuvauspaikalle lähtöä tarkistin kuvauspaikalle mukaan tulevan kameran tai kameroiden toimivuuden ja jalustan toimivuuden, sekä latusin laitteiden akut. Tein listan, josta pystyin helposti tarkistamaan, että kaikki oleellinen tulisi otetuksi mukaan kuvauspaikoille. Lista toimikin yhtä kertaa lukuun ottamatta hyvin, ja tällä yhdellä kertaa projektikoordinaattorilla oli onneksi aikaa kyyditä unohtunut kameranjalca kuvauspaikalle. Kameranjalka unohtui listalta, koska se oli Salossa, kun muu kuvauskalusto oli kotonani Turussa. Tästä kahden kaupungin välillä sukuloimisesta ei muilta osin aiheutunut ongelmia koko projektin aikana, vaan työskentely sujui saumattomasti, vaikka fyysistä etäisyyttä olikin kymmeniä kilometrejä.

Ennen kuvausten aloittamista tein tilassa oleville valoille muutoksia, mikäli tämä oli tilan puolesta mahdollista tai ylipäättään tarpeellista, sekä katsoin, että suunnittelemani kamerapaikoilla ei ollut ylimääräisiä tavaroita. Ennen tanssityöpajoja keskustelin tanssitaiteilija Marianne Petterssin kanssa siitä, mitä mikin työpaja sisältäisi, esimerkiksi olisiko työpajassa mukana tanssijan esitys vai ei. Vastaavasti koreografi-tanssija Maija Hoiskon kanssa keskustelin ennakkoon heidän Kuka jää yksin? -esityksensä rakenteesta ja muun muassa siitä, mistä tietäisin, kun olen naiseksi kuvattavaksi luokiteltu ”supersankari”-kohtaus olisi alkamassa. Ennen Paukkulakodin katselmusta selvitin, missä järjestyksessä kukakin kaupungin työntekijöistä tulisi puhumaan ja millä puolen käytävää tämä tulisi seisomaan, että tietäisin tarpeen tullen vaihtaa kameran paikkaa.

Jokaisessa tanssityöpajassa sekä teatteriesityksessä, jossa kävin kuvaamassa materiaalia kuvituskuvaksi, kerroin kaikille läsnäolijoille ennen kuvauksen aloittamista, kuka olen ja mitä olen tekemässä. Selvitin, että kuvaamaani materiaalia tultaisiin käyttämään POLUN esittely- ja PR-käytössä sekä opinnäytteessäni. Tilaisuuksissa, joissa kuvasin lapsia, pyysin vanhempia täyttämään kuvauslupalomakkeen tai vaihtoehtoisesti keräsin vanhempien ennakkoon täyttämät kaavakkeet. Tämän pohjalta selvitin ne lapset, joita en saisi kuvata ja jos mahdollista, sijoitin kameran valmiiksi sellaiselle paikalle, että nämä lapset eivät näkyisi kuvassa. Tanssityöpajoissa tämä oli aluksi helppoa, sillä työpaja alkoi niin, että lapset ja ohjaaja istuivat piirissä lattialla. Sijoitin kameran niin, että lapset, joita en saanut kuvata, leikkautuivat kuvan ulkopuolelle joko kameran alta tai sivuilta. Vaikeampaa oli pitää huolta siitä, että nämä ei kuvauslupaa myöntäneiden vanhempien lapset eivät tallentuisi kuvanauhalle, kun siirryttiin tanssimaan ja lapset liikkuvat tilassa.

3.3 Kamera käy!

Kuvatessani materiaalia kaikkiin kolmeen videoon minun oli pystyttävä sopeutumaan nopeasti muuttuviin ja suurilta osin täysin ennakoimattomiin tilanteisiin. Tämä korostui erityisesti kun kuvasin tanssityöpajoja Tanssia POLULLA - Tanssitaiteilija Marianne Petters ja tanssin helmikuu -videolle. Keskustelimme tanssitaiteilijan kanssa työpajan rakenteesta, kuten siitä seikasta, että jokainen työpaja aloite-

taan lattialta piirissä istuen ja päätettäisiin seisovaltaan, niin ikään piirissä. Kuitenkin kaikki, mitä tällä välillä tapahtui, oli ennakoimatonta ja vaihteli jokaisen työpajan mukaan. Tärkeintä oli siis tarkkailla tilannetta ja seurata tapahtumia. Koska kohtauksia ei voinut kuvata uudelleen, vaan työpajat olivat hetkellisiä, oli tärkeätä pysyä tilanteen tasalla ja tarkkailla erityisesti ohjaajan toimia, vaikka päähuomio kuvatussa materiaalissa olikin lapsissa.

POLKU katselmus Paukkulakodissa -videolle kuvatut tapahtumat tuli pystyä kuvaamaan yhdellä kertaa, sillä katselmus oli yksittäinen tapahtuma, jonka kulusta minulla ei ollut ennalta kovinkaan paljoa tietoa. Tiesin kyllä, ketkä osallistujista tulisivat pitämään puheenvuoron ja niiden järjestyksen, mutta en tiennyt puheenvuorojen kestoja ja esimerkiksi liikkuisiko puhuja paljon. Kuvituskuvaksi Paukkulakodin katselmusta kuvaavalle videolle kuvasin POLKUA käsittelevän näyttelyn, joka sijaitsi käytävän varrella. Kuvasin tätä materiaalia katselmuksen aikana, kuitenkin pitäen päähuomion puhujissa.

Petterssin ja Hoiskon haastattelut olivat ainoat tilanteet, joiden kulun tiesin ennakolta ja joita varten minulla oli valmiit projektikoordinaattori Elina Välttilän ja projektipäällikkö Anu Taivaisen kirjoittamat kysymykset. Opetushallituksen erityisasiantuntija Heljä Järnefeltin haastattelun suoritin heti POLKU katselmuksen jälkeen, ja koska tieto mahdollisuudesta haastatella erityisasiantuntijaa ei ollut tiedossani ennen kuin vasta katselmuksen loputtua, minulla ei ollut valmiita kysymyksiä kirjoitettuna paperille enakkoon.

3.4 Kuvauspaikkojen asettamat mahdollisuudet ja rajoitukset

Kuvasin POLKU -hankkeeseen liittyviä verkkovideoitani viidessä hyvin erilaisessa kuvauspaikassa. Jokainen kuvauspaikka toi mukanaan erinäisiä rajoituksia, mutta toisaalta useassa paikassa kuvaaminen myös mahdollisti useita asioita. Rajoitteita muodosti kuvaustilanteessa eniten se seikka, että toteutin kuvaukset yksin. Toinen toistuva ongelma oli se, että kaikissa tiloissa oli tavalla tai toisella ongelmallinen valaistus. Vaikka tarkistin valkotasapainon jokaisella kuvauspaikalla, kuvatun materiaalin yleissävyihin jäi silti poikkeuksetta korjattavaa värien jälkikäsittelyvaiheessa.

Otoksen kuvan yleissävy muodostuu rajauksen sisällä vallitsevasta väristä. Yleissävy voi olla esimerkiksi kylmä sininen tai lämpimän oranssi. Yleissävyt muuntuvat luonnon omissa ainutkertaisissa valaistustilanteissa. ... Haluttu yleissävy voidaan saada aikaan myös keino-tekoisesti, värillisillä valoilla tai värisuotimilla. Kuvaa voidaan myös sävyttää jälkikäsitelyssä värikorjaamalla tai toonaamalla, olipa sitten kysymys luonnon- tai keinovaloilla valaistusta otoksesta (Pirilä & Kivi 2005, 140-141).

Useassa päiväkodissa ja koulussa kuvaaminen mahdollisti sen, että Tanssia POLULLA - Tanssitaiteilija Marianne Petters ja tanssin helmikuu -videossa näkyy monipuolisesti kaikenikäisiä lapsia kaikenlaisissa paikoissa tanssimassa. Tämä video näyttääkin mielestäni kaikkein konkreettisimmin POLUN ajatuksen siitä, että taide menee lasten luo. Hajalan koulun ja päiväkodin sali, jossa kuvasin kolme neljästä työpajasta, salli liikkumisen vapaasti suurehkoissa tilassa. Valon määrää pystyi säätelemään rajallisissa määrin valokytkimillä ja suuret ikkunat päästivät tilaan runsaasti luonnonvaloa, joka harmillisesti kuitenkin oli kirkkaan päivän johdosta sinertävää.

Eniten haasteita, erityisesti valon kannalta, kohtasin kuvatessani palvelutalo Paukkulakodissa POLKU katselmusta, sillä tilan valot olivat vakiot ja mahdollisuutta lisävalon saamiseen ulkoa ei ollut. Lähimmät ikkunat sijaitsivat käytävän vieressä, erillisessä päivähuoneessa, jolle kyllä oli toisten ikkunoiden kautta yhteys, mutta jota ei voinut varsinaisesti hyödyntää millään tavalla. Hanketta esitelleet työntekijät puhuivat rauhallisesti, eivätkä liikkuneet puhuessaan edestakaisin käytävässä, mikä helpotti puheenvuorojen taltioimista. Toisaalta käytävä, jolle hanketta käsittelevä näyttely oli ripustettu, oli hyvin kapea. Tämä vaikutti paikkoihin, joihin saatoin kameran laittoa, rajoittavasti.

Huomioitavaa oli myös suojaviiva, joka rajoitti mahdollisia kuvauspaikkoja Paukkulakodin kapean käytävän varrella entisestään. Jos olisin ylittänyt suojaviivan, katsojan olisi ollut vaikea määrittää, missä kuvassa olevat henkilöt sijaitsevat. Katsoja nimittäin paikantaa itsensä suhteessa kuvattaviin, ja jos suojaviiva ylitetään niin, että tätä ei katsojalle näytetä, näyttää katsojasta siltä, että kuvattavien paikat vaihtuvat. Suojaviivan ylitys onkin sallittua vain, jos tämä näytetään katsojalle (Ang 2006, 225). Suojaviiva voidaan ylittää joko kamera-ajolla tai vastaavasti kohtausta kohtauskohtaukselta. Näin katsoja pystyy seuraamaan tapahtumien kulkua. Suojaviivan

ylittäminen olisi toki lisännyt paikkoja, joihin saatoin kameran tilassa laittaa, mutta suojaviivan ylittäminen olisi käytännössä ollut hyvin vaikeaa ja mielestäni myös tarpeetonta.

Salon teatterilla kuvatussa Taiteilijan POLKU - Koreografi-tanssija Maija Hoiskon ajatuksia hankkeesta -videossa rajoituksena oli valmiiksi annettu sijainti esityksen kuvaamiselle. Paikka oli hyvä, ja se mahdollisti sekä esityksen että yleisön kuvaamisen, mutta mahdollisuus liikkua tilassa olisi tarjonnut mahdollisuuden monipuolisempiin kuvakulmiin esityksestä. Toisaalta, täydellisen hyödyn tilassa vapaasti liikkumisen näkökulmasta olisi voinut saavuttaa vain, jos minulla olisi ollut mukanaani työpari tai työryhmä. Lisäksi, jos olisin esitystä kuvatessani lähtenyt liikkeelle, tämä olisi todennäköisesti häirinnyt esityksen maksavia asiakkaita.

Tanssiteoksen jälkeen kuvattu haastattelu mahdollisti useita asioita. Sain kuvata haastattelun teatterin näyttämöllä esityksen lavasteissa, joita sain asetella mieleisselläni tavalla. Sain peittää lattian keltaisen muovimaton parhaaksi katsomallani tavalla estääkseni tästä johtuvan heijastuksen tulemisen kasvoille. Esityksen jälkeen yleisö ja toinen esiintyjä poistuivat teatterilta ja sain kuvata haastattelun muurettimatta ihmisistä lähtevästä taustamelusta. Tämä helpotti äänen jälkikäsitteilyä editointivaiheessa, kun minun ei tarvinnut poistaa muuta taustamelua, vaan sain keskittyä kaiun ja hurinan vähentämiseen ääniraidalta. Koska toteutin opinnäytteeni käytännön järjestelyt ja kuvaukset kokonaisuudessaan omillani, oli tärkeää olla tietoinen ennakkoon tulevista kuvausolosuhteista. Kaikilla kuvauspaikoilla ennen varsinaista kuvauspäivää käyminen ja kuvausolosuhteisiin tutustuminen auttoi suunnittelemaan, miten pystyisin parhaalla mahdollisella tavalla suorittamaan kuvauksen ja saamaan valmiin tuotoksen kannalta oleellista ja hyvää kuvaa.

4 JÄLKITUOTANTO

4.1 Aikataulutus

Suunnittelin projektin alussa, että tammikuun tulisin käyttämään POLKU-hankeeseen tutustumiseen, käsikirjoituksen suunnitteluun, haastattelujen sopimiseen, kuvauspaikoista sopimiseen ja niihin tutustumiseen sekä muuhun esituantoon sekä omillani että yhdessä projektikoordinaattori Elina Välttilän kanssa. Helmikuun käytin suunnitelmien mukaisesti kuvaamiseen ja kuvatun materiaalin pohjalta tein alustavan editointisuunnitelman leikkausvaiheen tueksi. Tämä suunnitelma tarkentui editointivaiheen alussa, kun olin koonnut kaikki käyttökelpoiset haastateltavien antamat kommentit kolmelle erilliselle aikajanelle ja näyttänyt niitä projektikoordinaattorille. Hänellä oli viimekädessä veto-oikeus siihen, mitkä haastateltujen kommentit lopulta päätyivät valmiille videoille.

Varsinainen jälkituotanto sijoittui maaliskuun alusta huhtikuun puoleenväliin. Aloitin kuvatun materiaalin editoimisen maaliskuun ensimmäisenä päivänä, kun kuvausvaihe oli päättynyt helmikuun viimeisenä päivänä. Jälkituotannon suunnitellut aikataulut pitivät hyvin paikkaansa, eikä matkan varrella tullut yllätyksiä, vaikka niillekin olin jättänyt aikataulussa varaa. Ainoa asia, mikä hidasti yhden videon työstämistä hetkellisesti oli Kuka jää yksin? -tanssiteoksen taustanauhan saaminen käyttöni aiottua myöhemmin. Tämä ei kuitenkaan hidastanut koko projektin etenemistä, sillä taustanauhaa odottaessani pystyin jatkamaan kahden muun videon työstämistä sekä kirjallista työskentelyä.

Jo heti projektin alussa hyvin suunnitellun aikataulun noudattaminen oli helppoa, koska tiesin koko ajan, mitä on tulossa ja milloin tulisin tekemään mitäkin. Voinenkin sanoa, että sanonta ”hyvin suunniteltu on puoliksi tehty” piti tämän projektin kohdalla hyvin paikkaansa, vaikka omaa kurinalaisuutta itsenäisen työskentelyn osalta ei sovi sivuttaa. Jälkituotannon kohdalla suunniteltu aikataulu toimi erityisen hyvin, sillä editointivaiheen lomassa aloitin tämän kirjallisen raportin kirjoittamisen. Tämä oli mielestäni hyvä ratkaisu ja mahdollisti intensiivisen työskentelyn sillä, jos minusta tuntui, että tekstiä ei syntynyt, jatkoin videoiden työstämistä ja toisin päin. Olin laskenut jälkituotantoaikataulussani varaa myös mahdollisille hidasteille tai

suoranaisille ongelmille, mutta koska ongelmia ei ilmaantunut, saatoinkin käyttää tätä aikaa myös videoiden hiomiseen.

4.2 Editointi

Jälkityövaiheeseen kuuluvat leikkauksen lisäksi myös muut ääneen ja kuvaan liittyvät jälkityöt. Tässä työvaiheessa tekijän ratkaisut liittyvät lähinnä materiaalin esittämisaspektiin. Miten todellisessa maailmassa hankittu aineisto saadaan sellaiseen muotoon, että katsoja hahmottaa sen, ymmärtää ja kokee sen elämyksenä? (Aaltonen 2006, 144) Jälkityövaiheessa suunnitteluvaiheen toimivuus punnittiin ja oli aika katsoa, vastasiko saatu materiaali, sitä mitä olin suunnitellut tallentavani.

Jo ensimmäisissä keskusteluissa olennaisiksi asioiksi valmiissa tuotteessa nimettiin tilaajan taholta havainnollistava tyyli, haastatteluihin pohjaaminen ja niiden kuvittaminen ja se, että videoilla näytettäisiin mahdollisimman konkreettisesti, millainen osallistuja ja kulttuurin kokija lapsi POLUSSA on. Tärkeätä oli näyttää käytännössä, että POLUSSA taide menee lapsen luo eikä tosin päin. Nämä tilaajan toiveet pyrin huomioimaan editoidessani kuvaamaani materiaalia, kuten omat tavoitteeni pyrkiä luomaan kolme informatiivista, mieleenpainuvaa ja raikasta videota, jotka parhaassa tapauksessa antaisivat POLKU -sivustolla vieraileville kävijöille tietoa hankkeesta.

Toteutin editointivaiheen kokonaisuudessaan Kulttuuriasiain yksikön laitteilla kotoni Turusta käsin. Kävin viikoittain näyttämässä editoitua materiaalia Salossa tai laitoin sitä Internetiin salasanan takana olevalle sivustolle, että projektikoordinaattori ja ohjaava opettaja voisivat käydä katsomassa ja kommentoimassa sitä. Projektikoordinaattori kommentoi videoissa lähinnä sisällöllisiä seikkoja, esimerkiksi haastattelujen sisältöä, mutta huomattavasti jotakin mainittavaa esimerkiksi äännessä, hän kertoi tästä, että voisin tehdä asialle tarvittavat toimenpiteet.

Editointityön tekeminen ilman työparia tarjoaa editointivaiheessa paljon vapautta. Kukaan ei ole vieressä sanomassa miten asiat pitäisi tehdä, vaan videosta tulee juuri sen näköinen kun itse haluaa - hyvässä tai pahassa. Parin kanssa tehdessä täytyy aina tehdä kompromisseja, että lopputulos saadaan miellyttämään kaikkia

tekijöitä. Yhteisen sävelen löytäminen voi olla joskus ongelmallista, mutta mielestäni tärkeää tuotteen kehittämisen näkökulmasta. Editoidessani POLKU-materiaalia oli ehdottoman tärkeää valmiin tuotteen kannalta, että saatoin ottaa yhteyttä projektikoordinaattoriin, mikäli jokin asia askarrutti minua tai kaipasin toista mielipidettä. Näytin myös keskeneräistä materiaalia ystävilleni, jotka hankkeeseen täysin perehtymättöminä osasivat kertoa, jos erityisesti sisältö oli vaikeasti ymmärrettävää. Koen, että tällä muiden mielipiteiden pyytämällä ja yhteydenpidolla mahdollistettiin paitsi se, että videot kehittyivät editointivaiheen aikana parempaan suuntaan, myös se, että asiakas koki saavansa vaikuttaa lopulliseen, heidän sivustolleen päätyvään tuotteeseen.

4.2.1 Kuva kohdilleen

Kun otokset on kuvausvaiheessa tallennettu, teos on saanut ensimmäisen konkreettisen olomuotonsa. Tätä ennen se on ollut enemmän tai vähemmän pelkkä suunnitelma, abstraktio. Leikkausvaiheessa lähestymistapa teokseen muuttuu. Ryhdytään työskentelemään olemassa olevan materiaalin ehdoilla. (Pirilä & Kivi 2008, 30)

Kaikkien kolmen POLKU -hankkeesta kertovan videon pohjalla toimii asiantuntija-haastattelu, joita teemaan liittyvät kuvituskuvat rytmittävät. Tuotokset ovat tyyliltään samanlaisia ja niissä on sopivasti yhteneväisyyksiä, että katsoja voi halutesaan katsoa kaikki videot peräkkäin tai vain itseään kiinnostavan videon tai videot. Aloitin editointityön kokoamalla ensin kaikkien kolmen videon käyttökelpoiset haastattelumateriaalit erillisille aikajanoille. Katsoimme käyttökelpoisen haastattelumateriaalin projektikoordinaattorin kanssa läpi ja hänen antamiensa kommenttien jälkeen, leikkasin osan vastauksista pois. Tämän jälkeen vuorossa oli varsinainen sisältökeskustelu, jossa kävimme vielä kerran läpi lopulliset videoille valikoituneet vastaukset. Tarkistin, että kaikki videolla annetut kommentit linkittyvät toisiinsa niin, että jokaisesta videosta muodostuisi yhtenäinen kokonaisuus ja että olin varmasti ottanut mukaan sopimamme vastaukset. Valikoitujen vastauksien pohjalta tein raakaleikkauksen, joihin aloin lisätä kuvituskuvaa kunkin videon aiheeseen liittyen.

Tanssia POLULLA - Tanssitaiteilija Marianne Petters ja tanssin helmikuu -videossa pyrin ennen kaikkea näyttämään käytännössä, millaisia osallistujia lapset POLUSSA ovat sekä millaisia reaktioita tanssitaiteilijan vierailu heissä herättää. Tämän videon tarkoituksena oli havainnollistaa POLKU -hankeen yhtä tärkeimmistä tavoitteista: lapsi ei mene taiteen luo vaan taide tulee lapsen luo. Halusin näyttää, että POLUN suunnittelussa on ajateltu kaikkia lapsia aina vauvasta teini-ikäisiin. Ryhmittelin tanssityöpajat paikan ja ryhmän mukaan kokonaisuuksiksi, niin että yhtä ryhmää näytetään kerrallaan ja grafiikka kertoo aina, kun ryhmä vaihtuu. Halusin laittaa tähän videoon mukaan vielä musiikkipohjaisen osion, jossa näytetään lapsia kaikista ryhmistä tanssimassa tanssitaiteilijan kanssa. Tämä osio oli alun perin videon alussa, mutta ohjaavan opettajan ideasta siirsin sen videon puolivälin tietämille. Tämä rytmitti videota hyvin lisäten katsottavuutta ja toimi myös innostavana elementtinä.

Salon teatterilla kuvatussa Taiteilijan POLKU - Koreografi-tanssija Maija Hoiskon ajatuksia hankkeesta -tallenteessa kuvituskuva koostui yleisössä olleiden katsojien reaktioista sekä Kuka jää yksin? -tanssiteoksesta. Leikkasin kuvituskuvaa mukaan niin, että tanssiteoksen esitys etenee juonen mukaisesti alusta loppuun. Halusin saada tähän videoon mukaan, jonkin innostavan elementin, joka jäisi katsojan mieleen. Tähän valitsin otteita ”supersankari”-kohtauksesta, joka sijoittui sekä tanssiesityksen juonessa keskelle, että aikajanalla videon keskikohdan tuntumaan.

Molemmissa POLUN toimintaa käytännössä esittelevissä, Petterssin ja Hoiskon haastatteluihin pohjaavissa videoissa, pyrin rytmittämään haastattelut ja kuvituskuvat niin, että katsojan mielenkiinto säilyisi alusta loppuun. Tarkoitus oli tehdä jokaisesta yksittäisestä videosta niin kiinnostava, että katsoja innostuisi katsomaan toisetkin videot. Mielestäni oli tärkeää korostaa käytännön tekemistä tanssityöpajoissa, tanssiteoksessa sekä Paukkulakodissa näyttelyn avulla ja käyttää haastatteluja tämän tukena eikä toisin päin.

POLKU katselmus Paukkulakodissa -videon editointi oli pääpiirteittäin samanlaista kuin muidenkin videoiden. Minun tuli saada varsinaisen haastateltavan, erityisasiantuntija Heljä Järnefeltin lisäksi mukaan myös projektipäällikkö Anu Taivaisen ja POLUSSA syksyllä 2010 mukana olleen maisematutkija Mervi Lehdon kommentit hankkeesta. Tässä videossa pääpaino oli siis hieman enemmän haastattelussa ja muissa puheenvuoroissa, kuin muissa videoissa.

ja muissa puheenvuoroissa, kuin muissa videoissa. Kuvituskuvana käytin POLKU-hanketta esittelevää näyttelyä, joka oli nähtävillä Paukkulakodissa. Editointivaiheen aikana huomasin, että POLKU katselmuksen aikana kuvaamani kuvituskuva ei ollut niin monipuolista ja onnistunutta, että olisin voinut käyttää vain sitä ja saavuttaa itseäni tyydyttävän lopputuloksen. Olin keskittynyt katselmuksen aikana enemmän tallentamaan puheenvuoroja kuin keräämään kuvituskuvaa. Tästä johtuen kävin maaliskuun alussa ohjaavan opettajan ja projektikoordinaattorin kehoituksesta uudelleen, ja vielä huhtikuun puolivälissä toistamiseen palvelutalo Paukkulakodissa kuvaamassa POLKU näyttelyä esittelevät valokuvat ja muun materiaalin. Tämä osoittautuikin hyväksi ratkaisuksi ja paransi koko POLKU katselmus Paukkulakodissa -videon tasoa.

4.2.2 Ääni kuuluviin

Äänen jälkikäsitteily oli minulle projektin vaativin osio. En ole käsitellyt ääntä kovinkaan monessa yhteydessä, joten tähän ei ole ehtinyt muodostua rutiinia, vaan työ eteni enemmän yritä ja opi -periaatteella. Minulla ei ollut mahdollisuutta erikseen tehdä äänitystä videokuvauksen ohella, sillä olin ainoa paikalla ollut kuvaaja. Tämän vuoksi kameran oma mikrofoni oli ainoa mahdollinen vaihtoehto äänen tallentamiseen. Äänen taso jäi äänitysvaiheessa harmillisen hiljaiseksi, vaikka kameran mikrofoniin äänenvoimakkuus olikin suurella. Äänen tasoa piti siis jälkikäsitteilyvaiheessa nostaa, että haastateltavien puhe saatiin kunnolla kuuluviin. Kameran mikrofoniin käyttö kuvausvaiheessa tuotti editointivaiheessa lisää työtä, mikä hidasti hetkellisesti projektin etenemistä. Projektin kokonaisaikatauluun, äänen jälkikäsitteilyn odotettua pidempi työstövaihe ei vaikuttanut, sillä olin varannut aikataulutuksessani riittävästi aikaa viivästyksille. Tätä varoaikaa jäi projektin lopulle käyttämättä vielä sen verran, että pystyin käyttämään ongelmien selvittämiseen varattua aikaa videoiden ja kirjallisen työn hiomiseen.

Kameran oma sisäinen mikrofoni ei ollut kovinkaan laadukas, ja se tallensi mukaan kameran kasetin aiheuttaman hurinan, joka kuului erityisen hyvin kaikissa haastatteluissa. Nostin äänen jälkikäsitteilyvaiheessa useiden ääniraitojen voimakkuutta, mistä johtuen hurina voimistui näissä kohtauksissa. Hurinaa tallentui nau-

halle myös palvelutalo Paukkulakodin ja Salon kirjaston ilmastoineista, minkä vaimentamatta jättäminen olisi ollut katsojasta häiritsevää. Ohjaavan opettajan ehdotuksesta poistin haastattelujen ääniraidoista kaikki alle 110 Hz:n äänet, mikä vaikutti hurinaan sitä alentavasti. Hurinan täydellinen poistaminen ei ollut mahdollista, sillä tarvittava korjaus olisi vaikuttanut puheääneenkin. Pieni kohina ei katsojaa niin paljo häiritse, että sen poistaminen olisi ollut tärkeämpää kuin puheen laadun säilyttäminen. Tämän hurinan vaimentamisen jälkeen ääniraidalta alkoi erottua pieni korkea ininä, jonka poistin vaimentamalla hieman diskanttia.

Suuresta osasta videoille päätyneestä materiaalissa poistin ääniraidan tai hiljensin äänenvoimakkuutta. Osa Paukkulakodin katselmuksen kuvituskuvasta, oli kuvattu samaan aikaan, kun kaupungin työntekijät puhuivat POLUSTA, ja tämän tyyppisen puheen kuuluminen haastatteluraidan päällä oli häiritsevää. Äänen jättäminen kuvituskuvaan tai sen poistaminen oli kuitenkin hyvin tapauskohtausta, ja esimerkiksi tanssityöpajoja näyttävään kuvituskuvaan, jätin osaan hiljaiselle tallenteen äänen kuuluviin. Tämän taustaäänien osalta tein kuitenkin tarvittavat hurinaa vaimentavat säädöt.

Haastavinta äänen jälkikäsitellyssä oli haastateltavien puheen editoiminen viimeiseen muotoonsa. Haastattelemani henkilöt erityisasiantuntija Heljä Järnefelt, tanssitaiteilija Marianne Petters ja koreografi-tanssija Maija Hoisko vastasivat kysymyksiin hyvin eri tyylillä ja kokemusta haastattelujen antamisesta oli heillä vaihtelevasti. Esimerkiksi erityisasiantuntija vastasi hyvin tarkasti esitettyyn kysymykseen, eikä rönsyillyt vastauksissaan. Hänen vastauksiensa leikkaaminen oli helppoa, koska hän puhui rauhallisesti ja antoi kommenttinsa selkeästi.

Taiteilijat sen sijaan vastasivat kysymyksiin usein laajemmin, minkä vuoksi minun piti lyhentää vastauksia ääntä ja kuvaa leikkaamalla. Kaikkien haastateltavien vastaukset sinänsä olivat hyviä ja olennaisia hankkeen esittelyn näkökulmasta, mutta kolmen minuutin aikaraja yhtä videota kohti, vaati vastauksien tiivistämistä. Käytännössä tämä tarkoitti työskentelyä editointi ohjelmassa kuvan ja erityisesti äänen, leikkauskohtien häivyttämiseksi. Suuressa osassa, joissa ääniraita katkeaa, tätä ei lopullisissa vidoissa edes huomaa, sillä näihin kohtiin olen lisännyt taustaääntä ja mahdollisuuksien mukaan tehnyt äänelle pitkiä ristileikkauksia. Lopullisissa videoissa useat lauseet kuulostavat siltä, kuin puhuja olisi sanonut ne sellaise-

naan, vaikka todellisuudessa jotkin lauseet on saatettu yhdistää jopa neljästä eri kohdasta materiaalia.

Varsinaisen videolle tallennetun äänen jälkikäsitteilyn lisäksi, lisäsin kaikkien kolmen videon alkuun lapsen nauru -äänitehosteen iMovie-äänitehostekirjastosta. Tanssia POLULLA - Tanssitaiteilija Marianne Petters ja tanssin helmikuu videoon sisällytettyyn kaikkia ryhmiä esittelevään osioon, lisäsin niin ikään iMovien äänitehostekirjastosta lainatun kappaleen. iMovien musiikki on rojaltivapaata, mikä mahdollisti sen käytön tässä yhteydessä. Musiikin käytön yhteydessä saattaisi ilmetä ongelmia, jos musiikkia käytettäisiin kaupallisessa tarkoituksessa, tarkoituksena tienata, (Pogue 2005, 223) mutta koska POLKU -videot on suunniteltu esittelytarkoitukseen, iMovie musiikin käyttö oli tässä yhteydessä mahdollista. Kuka jää yksin? -tanssiteoksen musiikin sen sijaan sain käyttööni suoraan koreografi-tanssija Maija Hoiskolta.

4.2.3 Väriä POLULLE

Kuvauspaikoilla minulla ei ollut mahdollisuutta valaisuun, joten kuvamateriaalin värien tallentumiseen oikeanlaisina oli käytettävä sitä, mitä tarjolla oli. Käytännössä tämä tarkoitti, ikkunoista tulevaa luonnonvalon sekä tilojen omien valojen hyödyn maksimoimista. Filmi ja video ovat alttiita väriämpötilan vaihteluille ja tätä vaihtelua ilmaistaan Kelvin-asteikoilla. Tarkan värin saavuttamiseksi värimaailmaa voi kompensoida käyttämällä suodattimia tai muuta asianmukaista kalustoa. Jos kyseessä on video, myös valkotasapainon tarkistaminen on suotavaa (Patmore 2005, 52-53). Kuvauspaikkojen valaistuksessa ja luonnonvalon määrässä oli paljon eroja. Esimerkiksi Hajalan koulussa kuvatessani taivas oli kirkas ja sisätilojen valot olivat siniseen taivavia loisteputkia, mistä johtui, että kuva oli osittain hyvinkin sinertävää kameran valkotasapainon tarkistamisesta huolimatta.

Kuviosta 3 käy ilmi kuvaustilanteen luonnollinen väri Hajalan koulussa sekä oikealla värin jälkikäsitteilyn vaikutus erityisesti valkotasapainoon. Poistin vasemmanpuoleisessa kuvassa näkyviä sinisen vivahteita värien jälkikäsitteilyvaiheessa tietokoneella säätämällä kelvinlämpötilaa pienemmälle. Sisätiloissa kuvaamisesta johtuva kuvamateriaalin sinertävyyden tai vaihtoehtoisesti punertavuuden poistaminen

olikin yksi värien jälkikäsittelyn olennaisimmista asioista kaikkien POLKU -videoiden kohdalla.

Kuvio 3. Valkotasapainon muutos värien jälkikäsittelyn tuloksena.

Värien jälkikäsittelyssä parantelin kaikkien videoiden kohdalla erityisesti kontrastia sekä värikylläisyyttä. Palvelutalo Paukkulakodissa kuvaamani materiaalin valkotasapaino taittoi suurilta osin lämpimään. Korjasin tätä vähentämällä punaisen värin osuutta kuvassa, sekä säätämällä valkotasapainoa ja kontrastia, kuvion 4 mukaisesti. Sen sijaan Hajalan koulussa ja päiväkodissa sekä avoimessa päiväkodissa kuvaamani materiaali oli osittain sinertävää, mikä johtui ulkoa tulevasta kylmästä valosta sekä loisteputkista. Tätä parantelin vahvistamalla punaisia ja vihreitä värisävyjä sekä vastaavasti laskien sinisen värin tasoa.

Kuvio 4. Punertavan valkotasapainon normalisointi ja kontrastin lisääminen.

Koska kuvasin kaiken materiaalin sisätiloissa, oli vaikeata välttää ylhäältäpäin tulevasta, valaisimista johtuvasta, ylivalotuksesta. Ylivalotusta ei pysty millään täysin

poistamaan, mutta parantelin ylivalottuneita kohtia säätämällä valotusta eli huip-
pusävyjä pienemmälle. Säädin keskisävyjä hieman pienemmälle, säilyttäen kui-
tenkin värikylläisyyden. Kontrastin säätäminen ja värikylläisyyden parantaminen
lähes kaikkien kuvien kohdalla oli hyödyllistä, koska nettiympäristö, johon opinnäy-
tevideoni laitettiin, latistaa värejä ja tasoittaa kontrastia (Saarela [viitattu
27.4.2011]). Värien oikeellisuuden tarkistin molempien käytössäni olleiden tietoko-
neiden näytöltä sekä televisioruudulta.

4.2.4 Grafiikka

Grafiikan tehtävä valmiissa POLKU videoissa on lähinnä informatiivinen. Loin
haastateltavista ja kuvauspaikoista kertovan graafisen elementin POLKU -
hankkeen logon värimaailman värejä, vihreätä ja valkoista myötäillen. Koin tärke-
äksi sovittaa nämä nimiö -grafiikat yhteen hankkeen logon värien kanssa, että gra-
fiikat olisivat yhtenäiset kautta linjan. Nimiö -grafiikan pohja on hieman läpinäkyvä
ja näin ollen videon kuva näkyy siitä hieman läpi. Tämä tekee mielestäni elemen-
tistä hieman kevyemmän näköisen, kuin mitä se olisi ollut läpäisemättömänä. Ni-
miö -elementin sijainti on kuvassa joko alhaalla oikealla tai alhaalla vasemmalla,
riippuen siitä, mikä oli haastateltavan sijoittelun tai tapahtumien kannalta mielek-
käämpi. Kuviossa 5, näkyy ilmi nimiö -grafiikan sijoittelu ja ulkomuoto, sekä kuva-
ruudun oikealla, että vasemmalla puolella.

Kuvio 5. Nimiö -grafiikan sijoittelu kuva-alaan.

Nimiö -grafiikat näyttävät haastateltavista heidän nimensä ja tittelinsä. Vastaavasti kuvauspaikoista kertovista grafiikoista katsoja näkee nopeasti, missä ja mitä on kuvattu sekä milloin. Nimiö -grafiikat ovat videoilla näkyvissä keskimäärin viisi sekuntia, että katsoja ehtii lukea tekstin, minkä jälkeen ne ristileikkautuvat pois. Koska haastateltavat ovat mukana videon alusta loppuun, koin tarpeelliseksi näyttää heidän nimensä ja tittelinsä kaksi kertaa videon aikana. Näin ensimmäisellä kerralla nimiö -grafiikan sivuuttanut henkilö, saa vielä mahdollisuuden katsoa nämä tiedot videon aikana, eikä häntä jää vaivaamaan kuka puhuja oli.

Sain helmikuun aikana käyttööni POLKU -hankkeen virallisen liikemerkin JPEG-muodossa, jonka sisällytin jokaisen videon alkuun. Tämä toimii kaikkia kolmea videota yhdistävänä tekijänä, sekä kertoo katsojalle heti, mitä aihealuetta videot tulevat käsittelemään. Halusin liikemerkkiin hieman liikettä, jonka toteutin kuviossa 6 näkyvien pallojen asteittaisella esiintulolla, siten että kuvaruudussa näkyi ensin vain hankkeen logo, johon pallot liittyivät samalla, kun taustalla kuului lapsen naurua. Lapsen nauru viestittää liikemerkkiin yhdistettynä kuulijalle hyvin, että videot käsittelevät lapsia. Liikkuvan grafiikan lisääminen liikemerkkiin, tuo mielestäni videoiden alkuun sopivasti elävyyttä verrattuna siihen, että olisin vain lisännyt JPEG-muotoisen liikemerkin videoiden alkuun sellaisenaan.

Kuvio 6. POLKU -liikemerkki kahdella eri tavalla asemoituna.

POLKU katselmus Paukkulakodissa videota varten irrotin JPEG-kuvasta pallot ja tekstiosuuden toisistaan ja lisäsin näiden väliin tekstiosuuden, josta käy ilmi tapahtumapaikka ja päivämäärä. Käytännössä tämä grafiikka jäsentyy niin, että alussa kuvassa näkyy Salo POLKU -teksti, jota seuraa asteittain ilmestyvät pallot. Pallo-

jen ilmestymisen jälkeen ”katselmus Paukkulakodissa” -teksti tulee kuvaruutuun vasemmalta ja ”21. tammikuuta 2011” -teksti oikealta. Nämä tekstikentät ovat näkyvissä neljä ja puoli sekuntia, jonka jälkeen ne lipuvat pois jatkaen matkaansa kuvaruudun halki. Tekstikentät on yhdistetty muuhun grafiikkaan vihreällä värityksellä, sekä samalla fontilla, jota käytin myös nimiö-grafiikoissa kaikissa kolmessa videossa.

4.3 Varmuuskopiointi

Varmuuskopiointi tulee yleensä mieleen vasta, kun jokin on jo mennyt pieleen ja laitteisto ei toimi. Tämän projektin tiimoilta varmuuskopioiden ottaminen tuli tavaksi heti projektin alussa. Salon kaupungin Kulttuuriasiain yksiköllä oli antaa käyttöni kaksi tietokonetta sekä ulkoinen kovalevy, jotka helpottivat paitsi työskentelyä, myös tiedostojen varmuuskopiointia huomattavasti. Käytössäni olleet iMac-pöytäkone sekä MacBook kannettava tietokone toimivat hyvin yhteen, ja tiedostojen siirtäminen niiden välillä oli vaivatonta. Välistä otin kopioita sekä kirjallisesta työstäni että videomateriaalista DVD-RW:lle.

Vaikka selvisin projektista ilman varmuuskopioiden käyttöä, varmuuskopiointin tärkeyttä ei tule silti sivuuttaa. Jos projektin aikana jokin videoista tai kirjallinen aineisto olisi vioittunut, olisi tästä voinut seurata suuri määrä lisätyötä. Myös tarkkaan suunniteltu, suhteellisen tiukka opinnäytteen työstöaikataulu olisi voinut venyä, jos varmuuskopioita ei tarpeen vaatiessa olisi ollut saatavilla. Varmuuskopioiden ottaminen projektin jokaisen tärkeän vaiheen jälkeen säästää rutkasti työtä, jos jokin tiedosto yllättäen vioittuu. En siis koe, että yksikään ottamani varmuuskopio olisi ollut turha, vaikka niitä en lopulta tarvinnutkaan.

4.4 Viimeistely

Viimeistelyvaiheessa tarkistin vielä kertaalleen kaikki videoiden äänen ja kuvan leikkauskohdat ja parantelin niitä, jos huomasin puutteita. Lisäsin kaikkiin kolmeen videoon tiedon siitä, että video on osa opinnäytettäni. Tähän liittyen laitoin videoihin myös Salon kaupungin, POLKU -hankkeen ja Seinäjoen ammattikorkeakoulun

liikemerkit. Viimeisen tarkistuksen jälkeen muunnin editointiohjelmassa DV-muodossa olevan videomateriaalin MPEG-4-muotoon.

POLKU -hankkeen videot linkitetään Vimeo-palvelun kautta POLUN omille Internet-sivuille. Minulle annettiin POLKU -hankkeen tunnukset Vimeoan, jonne kävin lisäämässä kaikki kolme videota. POLUN Internet-sivuista vastaava Terhi Sandberg linkitti Vimeoan laittamani videot, hankkeen sivuille. Hankkeen Internet-sivut eivät mielestäni ole kaikilta osin käytännölliset ja riskinä onkin, että tekemieni videoiden linkit, hukkuvat suureen tekstimassaan.

Tilaaajan toiveesta tein kaikista kolmesta videosta DVD -tallenteen asianmukaisine valikoineen, Kulttuuriasiain yksikön sekä POLUN esittely- ja mainostuskäyttöön. Alun perin videoita oli tarkoitus hyödyntää vain hankkeen Internet-sivuilla, mutta koska lopputulos miellytti tilaajaa, päätettiin videot lisätä myös Kulttuuriasiain yksikön Facebook -sivulle, Kulttuuri Pallo -profiilin alle. Tilaajalle toimitettua DVD-tallennetta sen sijaan tullaan näyttämään POLKUA esittelevissä tilaisuuksissa ja näyttelyissä.

5 TUOTANNON ARVIOINTI

5.1 Tilaajan palaute

Projektin lopulla pyysin tilaajan edustajalta, projektikoordinaattori Elina Välttilältä, palautetta tekemästani työstä sekä yhteistyömme sujuvuudesta. Henkilökohtaisesti koen, että yhteistyö oli mutkatonta ja löysimme nopeasti yhteisen kielen. Molemmat osapuolet pystyivät sanomaan mielipiteensä suoraan, mikä helpotti asioiden etenemistä ja ehkäisi ongelmatilanteita. Opinnäytteeni aikana oli ensiarvoisen tärkeää, että yhteistyö tilaajan kanssa oli ongelmatonta ja että projektikoordinaattori osasi ilmaista hyvin selkeästi, mitä POLKU -videoilta toivottiin.

Opinnäytettä ideoitiin yhdessä tilaajan toiveiden ja opinnäytteen tekijän kiinnostusten mukaiseksi. POLKU etenee nopeatempoisesti ja on jatkuvassa muutostilassa. Suurin osa toiminnoista ajoittuu koulujen syyslukukaudelle, kun taas opinnäytettä tehtiin kevätlukukaudella. Näistä syistä opinnäytteen tekijä joutui tekemään kompromisseja ja sopeutumaan jatkuvan muutoksen tilaan (Välttilä, [viitattu 27.4.2011]).

Kysyin projektikoordinaattorilta muun muassa, miten työni tarkoitus hänestä toteutui ja millä tavoin opinnäytetyön tuloksia, erityisesti videoita, voidaan hyödyntää käytännössä.

Opinnäytetyössä tuotetut kolme videota POLKU -sivustolle kertovat hyvin perusasioita POLUSTA eri ryhmien näkökulmasta. Nopea reagointi muuttuviin tilanteisiin, mahdollisti sellaisen ainutlaatuisen materiaalin tallentumisen, jota ei osattu suunnitella. POLKU -toimintaa dokumentoidaan jatkuvasti, mutta opinnäytteesen tuotetuista videoista saatiin hyvää kokemusta vastaavien kuvaustilanteiden järjestämiseen jatkossa (Välttilä, [viitattu 27.4.2011]).

Valmiit kolme videota toimivat esittely- ja tiedotusmateriaalina POLKU -sivustolla kävijöille. Lopputulos oli sekä minun, että tilaajan mielestä onnistunut ja vastasi sitä, mitä tilaaja oli toivonut. Videoiden avulla sivustolla kävijä pystyy lyhyessä ajassa saamaan käsityksen siitä, mitä POLKU -hankeen puitteissa tehdään. Esimerkiksi Tanssia POLULLA - Tanssitaiteilija Marianne Petters ja tanssin helmikuu -video näyttää hyvin käytännössä, mitä tanssitaiteilija Marianne Petterssin tanssityöpajoissa on tehty. Välttilä kertoi, että ongelmana usein on se, että pienet var-

haiskasvatuksen lapset eivät osaa kotona kertoa, mitä ovat nähneet. Videoiden avulla vanhemmat pääsevät kurkistamaan tanssitaiteen maailmaan ja toivottavasti, joku innostuu myös käymään näytöksissä vapaa-ajalla (Vältilä, [viitattu 27.4.2011]). Tästä näkökulmasta katsoen tilaaja koki videoiden onnistuneen.

Kolmen POLKUA käsittelevän videon tekeminen oli minulle välillä haasteellista, koska videoiden tuli edustaa hanketta, johon sain ensikosketukseni vuoden 2010 lopussa. POLKU on hyvin laaja-alainen hanke, ja sen käsittäminen lyhyessä ajassa on hyvin vaikeata, ellei jopa mahdotonta. Tämä sisällöllisen osaamisen vajavaisuus kävi ilmi esimerkiksi haastattelutilanteissa, joissa en aina osannut pyytää haastateltavaa tarkentamaan vastaustaan tai vastaavasti jättämään jotakin pois. Myös tilaaja havaitsi tämän.

Opinnäytteen tekijä joutui työskentelemään itsenäisesti, mikä vaikeutti erityisesti leikkausvaihetta. Parempi tietoisuus POLUN sisällöistä ja arvoista olisi auttanut haastattelutilanteissa esimerkiksi jatkokysymysten tekemistä. POLKU -koordinaattorin mukanaolo kuvaustilanteissa olisi ollut tärkeää, mutta se huomattiin vasta kun materiaali oli jo kassassa (Vältilä, [viitattu 27.4.2011]).

Nauhalle tallentuikin muutama hyvin pitkä vastaus, joissa oli kyllä kaikki POLUN esittelyn kannalta olennaiset elementit, mutta ne oli esitetty liian laveasti ottaen huomioon videokohtaisen aikarajan. POLKU -hankeen projektikoordinaattori olisi asiantuntemuksensa pohjalta ollut oikea henkilö auttamaan haastateltavia rajaamaan tai vastaavasti laajentamaan antamia vastauksia.

Vaikka projektikoordinaattori ei pystynyt osallistumaan haastattelutilanteisiin, oli suureksi hyödyksi, että pystyin ottamaan häneen yhteyttä, koska tahansa projektin aikana. Työtä tehdessä vastaan tuli pulmia, jotka yhdessä mietittyinä ratkesivat helposti. Lisäksi oli avuksi, että pystyin kysymään asiantuntijalta neuvoa POLKUUN, opinnäytteeseeni ja videoiden sisällöllisiin seikkoihin liittyvissä asioissa. Yksi tärkeimmistä tavoitteistani oli se, että tilaaja olisi tyytyväinen lopputulokseen sekä yhteistyöhömmme ja siinä koen saamani palautteen pohjalta onnistuneeni.

5.2 Aikataulun toimivuus

Koko tuotannonkaarta tarkastellessani olen sitä mieltä, että tuotanto oli tasaisesti rytmitetty ja kestoonsa nähden sopivan kokoinen. Ennen opinnäyteprojektin aloittamista suunnittelin projektin aikataulun, joka jakaantui pää piirteissään niin, että tammikuu oli varattu suunnittelulle, helmikuu kuvauksille, maaliskuu editoinnille ja huhtikuu kirjalliselle työskentelylle. Nyt projektin loputtua totean, että aikataulutus oli projektin kannalta todella onnistunut ja kaikki osa-alueet olivat tasapainossa. En koe, että olisin joutunut missään projektin vaiheessa kiirehtimään ja erityisesti suunnitteluvaiheen pituus oli sopiva suhteessa kokonaisuuteen. Kaikki projektin vaiheet limittyivät hyvin toisiinsa ja erityisesti jälkityön ja kirjallisen työskentelyn vuorottelu oli hyvä ratkaisu. Tällä tavalla molemmat työt, sekä kirjallinen että videot etenivät tasaisesti ja valmistuivat lähes yhtä aikaa.

Koko projektin kesto oli kokonaisuudessaan neljä kuukautta, mikä edellytti systemaattista työskentelyä ja toisaalta mahdollisti sen, että opinnäyte ei missään vaiheessa meinannut jäädä roikkumaan. Oli hyvä ratkaisu huomioida aikataulussa mahdolliset ongelmat ja niiden selvittämiseen kuluva aika. Vaikka suurempia ongelmia ei koko projektin aikana tullut, oli hyvä, että esimerkiksi oletettua kauemmin kestänyt äänen jälkikäsittelevä vaihe ei viivästyttänyt projektia. Voisinkin sanoa, että projektin laajuus oli sopiva suhteessa opinnäytteelle varattuun tuntimäärään. Hyvä aikataulutus mahdollisti suhteellisen pienellä aikavälillä tehdyn projektin toteutuksen ja helpotti työskentelyn jäsentämistä.

5.3 Yksin tekemisen edut ja haitat

Vaikka koko tuotanto sujui yli odotuksieni ja voin sanoa olevani todella tyytyväinen lopputulokseen, löytyy silti aina asioita, joita olisi voinut tehdä toisin tai parantaa. Henkilökohtaisesti olisin pystynyt tekemään tiettyjä asioita, kuten hiomaan vielä lisää videoiden ääntä jälkikäsittelevä vaiheessa. Kuitenkin suurempien parannuksien tekemiseen, esimerkiksi juuri äänen näkökulmasta olisin tarvinnut jo kuvausvaiheessa työparin. Yksin toteutettu projekti mahdollistaakin tiettyjä asioita, mutta toisaalta luo rajoitteita erityisesti kuvausvaiheessa.

Eriyisen tärkeäksi ilman työryhmää tekemäni tuotannon onnistumisen kannalta muodostui aikataulutusta ja se, että vaikka projektikoordinaattori Elina Välttilä ei osallistunut toteutusvaiheeseen, sain kuitenkin peilata hänelle ajatuksiani ja esimerkiksi tarkistuttaa häneltä aikataulutukseni toimivuuden. On selvää, että jos minulla olisi ollut työpari tai työryhmä, olisi esimerkiksi äänittäminen tullut mahdolliseksi. Tämä olisi todennäköisesti lyhentänyt äänen jälkikäsitteilyyn käytettyä aikaa, mikä nyt vei suunniteltua enemmän aikaa. Työpari tai -ryhmä olisikin ollut hyödyllisimmillään juuri kuvausvaiheen aikana. Jos tekijöitä olisi ollut useita, olisi se mahdollistanut esimerkiksi äänittämisen sekä tanssityöpajojen ja tanssiteoksen kuvauksen toteuttamisen monikameratuotantona.

Työryhmää tai -paria käytettäessä on kuitenkin tiedostettava, että koskaan ei ole varmuutta siitä, tuleeko työryhmä tai työpari keskenään toimeen. Työskennellessäni minun ei tarvinnut pelätä konflikteja, jotka olisivat saattaneet haitata työskentelyä tai pahimmassa tapauksessa hidastaa sitä. Toisaalta esimerkiksi editointivaiheen työn jakaminen kahden työntekijän välille, olisi ollut hyvä editoinnin nopeuttamisen näkökulmasta. Näin videoille valikoitu materiaali olisi kahden tekijän syyntä läpäissyttä, joskin myös nyt näytin kaiken kuvaamani materiaalin projektikoordinaattorille, joka hyväksyi tai hylkäisi sen. Oli tärkeää, että projektikoordinaattori sanoi rehellisesti, jos jokin asia ei hänestä toiminut. Tämä mahdollisti videoiden kehittämisen yhtenäisemmiksi kokonaisuuksiksi leikkausvaiheen aikana.

Suurin etu useammasta tekijästä on lopulta ilmeinen. Enemmän ihmisiä tarkoittaa myös enemmän käsi- ja silmäpareja. Jos työryhmä tulee keskenään toimeen, yhteistyö voi olla todella antoisaa ja esimerkiksi sekä äänen että kuvan tallentaminen pystytään ryhmässä toteuttamaan monipuolisemmin. Vaikka en pystynyt toteuttamaan esimerkiksi täysvaltaista monikameratuotantoa, kuvasin osassa paikoista materiaalia kahdella kameralla, yhtenäisen materiaalin aikaansaamiseksi. Yksin tehdessäkin pystyy siis hankkimaan monipuolista kuvaa, jos vain suunnittelee kunnolla ennakkoon, missä ja miten kuvauksen tulee toteuttamaan.

Ryhmässä jokainen tekijä tuo mukanaan oman erityisosaamisensa. Minulla ei esimerkiksi ollut juurikaan kokemusta haastatteluiden tekemisestä ja useamman tekijän joukosta olisikin varmasti löytynyt joku, jolla olisi enemmän aiheesta kokemusta. Työryhmän etuna onkin laaja-alainen osaaminen, kun nyt projekti oli koko-

naisuudessaan minun osaamiseni varassa. Tässä opinnäytetuotannossa olen kuitenkin tyytyväinen, että pääsin näyttämään laajasti omaa osaamistani, sillä opinäyte on minulle ennen kaikkea työnäyte omasta osaamisesta. Voinkin sanoa tyytyväisenä, että omasta mielestäni onnistunut lopputulos, on kokonaisuudessaan omaa aikaansaannostani.

Vaikka työryhmä mahdollistaa asioita erityisesti toteutusvaiheessa, on yhden tekijän ”työryhmässä” toisaalta puolensa. Suunnitteluvaiheen aikataulujen laatiminen oli helppoa, koska minun tarvitsi sovittaa yhteen vain omat ja haastateltavien aikataulut. Suuren työryhmän kanssa aikataulujen yhteensovittaminen onkin usein haastavaa, etenkin, jos kaikki osallistujat eivät ole projektissa mukana yhtä suurella panostuksella.

Olen sitä mieltä, että kirjallinen työ oli käytännöllisempää toteuttaa itsenäisesti, kuin parin kanssa. Työparin jäsenet saattavat projektin aikana nähdä jotkin asiat hyvinkin eri tavalla, mutta kirjalliseen työhön valikoituvat usein vain ne asiat, joista molemmat ovat samaa mieltä. Itse pystyn allekirjoittamaan jokaisen lauseen, mikä tähän kirjalliseen tuotokseen on päätynyt. Kirjallisen työskentelyn aikana minun ei tarvinnut myöskään miettiä, missä ja milloin kirjoittaa, vaan saatoin siirtyä työpöydän ääreen, vaikka yhdeltätoista illalla ja alkaa kirjoittaa. Työparin kanssa tämä ei olisi ollut mahdollista.

Opinnäytteen tekeminen yksin tuntui aluksi jännittävältä ja osittain pelottavalta ajatukselta. Nyt kun projekti on jo takanapäin, olen sitä mieltä, että työskentely toi mukanaan enemmän etuja kuin haittaa. Työpari olisi ollut hyödyksi erityisesti tuotantovaiheessa, mutta kun siihen ei ollut mahdollisuutta, nousi oma kekseliäisyys avainasemaan projektin onnistumisen kannalta. Projektikoordinaattori oli suureksi avuksi, kuten myös ystävät, jotka olivat valmiita antamaan oman panoksensa katsomalla ja kommentoimalla tuotoksiani. Olen tyytyväinen tekemääni työhön ja tyytyväisyyttä lisää se, että tilaaja on kertonut pitävänsä lopputuloksesta.

6 POHDINTA

POLKU katselmus Paukkulakodissa, Tanssia POLULLA - Tanssitaiteilija Marianne Petters ja tanssin helmikuu ja Taiteilijan POLKU - Koreografi-tanssija Maija Hoiskon ajatuksia hankkeesta videoiden tuotanto oli minulle arvokas kokemus, joka opetti erityisesti sen, että hyvällä suunnittelulla on tärkeä merkitys suhteessa onnistuneeseen lopputulokseen. Olen tehnyt ennenkin projekteja yksin, mutta opin näyte oli kokonaisuutena laajempi kuin aiemmin toteuttamani projektit. Projektin koon näkökulmasta suunnittelu oli tärkeässä asemassa. Tuotannon alussa suunnittelemani aikataulu, piti koko kevään ja sekä videot, että kirjallinen työ valmistuivat aikataulun mukaisesti. Olen iloinen, että sain laittaa kaikkiin kolmeen videoon tiedon siitä, että videot ovat tekemiäni.

POLKU -hanke on hyvin laaja-alainen kokonaisuus, jonka esitleminen kokonaisuudessaan vaatisi huomattavasti pidemmän pohjatyön sekä laajemman tietämyksen hankkeesta. Tarkoitukseni ei suinkaan ollut esitellä koko hanketta videoiden avulla ja koenkin onnistuneeni tehtävänannossa esitellä POLKU -hanketta siten, että kävijä innostuu tutustumaan hankkeeseen videoiden katsomisen jälkeen. Loin kolme informatiivista, selkeää ja raikasta videota, jotka esittelevät hanketta siihen perehtymättömille. Yksi POLUN kantavista ajatuksista on, että lapsi ei mene taiteen luo, vaan taide tulee lapsen luo. Tätä pyrin näyttämään tavalla tai toisella jokaisessa videossa siinä mielestäni onnistuen.

Yhteistyö Salon kaupungin Kulttuuriasiain yksikön väen, erityisesti projektikoordinaattori Elina Välttilän, kanssa oli antoisaa. Jos kohtasin projektin aikana ongelmia tai pohdin jotakin asiaa, tiesin voivani kääntyä projektikoordinaattorin puoleen ja kysyä neuvoa. Kun tiesin, kenen puoleen kääntyä, projektin tekeminen yksin ei tuntunut enää niin jännittävältä tai pelottavalta, kuin millaisena olin sen ennen projektia ajatellut. Hyvä yhteistyö paransi lopullista tuotetta, kun sekä minä että tilaaja pystyimme rehellisesti kertomaan mielipiteemme siitä, mikä toimi ja mikä ei. Tilaaja piti tekemästäni työstä, ja voin sanoa tuotannon olleen kaikin puolin onnistunut ja mukava oppimiskokemus.

LÄHTEET

- Aaltonen, J. 1993. Käsikirjoittajan työkalupakki: miten teen video- ohjelman käsikirjoituksen. 2. painos. Helsinki: Painatuskeskus Oy.
- Aaltonen, J. 2006. Todellisuuden vangit vapauden valtakunnassa - Dokumenttielokuva ja sen tekoprosessi. Taideteollisen korkeakoulun julkaisusarja A 70. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.
- Ang, T. 2006. Digivideo: Kuvaajan käsikirja. Suomentajat Donagh Coleman & Ilkka Rekiaro. Karkkila: Kustannus-Mäkelä Oy.
- Kulttuuripolku. Ei päiväystä. [Verkkosivusto.] Turun kaupunki. Saatavana: <http://www.kulttuuripolku.fi/>
- Leponiemi, K. 2010. Videokuvaus: Taitoa ja tekniikkaa. Jyväskylä: Docendo.
- Pirilä, K. & Kivi, E. 2005. Elävä kuva - elävä ääni: Ensimmäinen osa: Otos. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Pirilä, K. & Kivi, E. 2008. Elävä kuva - elävä ääni: Toinen osa: Leikkaus. Keuruu: Otavan kirjapaino Oy.
- Pirilä, K. & Kivi, E. 2010. Elävä kuva - elävä ääni: Kolmas osa: Teos. Keuruu: Otavan kirjapaino Oy.
- Patmore, C. 2005. Get started in short filmmaking: principles, practise and techniques : an inspirational guide for the aspiring filmmaker. Lontoo: A Quatro Book
- Pogue, D. 2005. iMovie HD & iDVD 5: The Missing Manual. Sebastopol, Ca 95472: O'Reilly Media.
- Saarela, J. <xxx.xxx@xxx.fi> 17.3.2011. Kommentteja kyselyyn. [Henkilökohtainen sähköpostiviesti]. Vastaanottaja: Eevi Rannikko. [Viitattu 27.4.2011].
- Salo 2009. Ei päiväystä [Verkkosivusto]. Salon kaupunki. Saatavana: <http://www.salo2009.fi/>
- Salo POLKU, 2011. [Verkkosivusto]. Salon kaupunki. Saatavana: <http://salopolku.ning.com/>
- Salon kaupunki, 2010. Salon kaupungin strategia 2010. Salo.

- Salon kaupunki. 2007. 100 tarinaa Salosta: 100 stories from Salo. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.
- Salon kaupunki. Ei päiväystä. [Verkkosivusto]. Salon kaupunki: Hajalan koulu. Saatavana: <http://www.salo.fi/kasvatusjakoulutus/perusopetus/alakoulut/hajalankoulu/>
- Salon kaupunki. Ei päiväystä. [Verkkosivusto]. Salon kaupunki: Kulttuuriasiain yksikkö. Saatavana: <http://www.salo.fi/kulttuurijakirjasto/kulttuuripalvelut/salo2011/>
- Salon kaupunki. Ei päiväystä. [Verkkosivusto]. Salon kaupunki: Kulttuuriasiain yksikkö. Saatavana: <http://www.salo.fi/kulttuurijakirjasto/kulttuuripalvelut/kulttuuriasiainyksikko/polkuhanke/>
- Salon kaupunki. Ei päiväystä. [Verkkosivusto]. Salon kaupunki. Saatavana: <http://www.salo.fi/linkit/salotietoa/>
- Salo POLKU. Ei päiväystä. Kulttuurikasvatuksella vastuulliseen maailmaan: Taide-, kirjasto-, liikunta- ja ympäristökasvatusta lapsille ja nuorille. Salo. Esite.
- Salon varhaiskasvatus. Ei päiväystä [Verkkosivusto]. Salon kaupunki: Hajalan päiväkotii. Saatavana: <http://www.salonvarhaiskasvatus.fi/hajala/ryhmat/orvokit/>
- Välttilä, E. 2011. Projektikoordinaattori. Salon kaupunki. Kommentteja kyselyyn. Puhelinkeskustelu 27.4.2011.
- Välttilä, E. <xxx.xxx@xxx.fi> 6.4.2011. Kommentteja kyselyyn. [Henkilökohtainen sähköpostiviesti]. Vastaanottaja: Eevi Rannikko. [Viitattu 27.4.2011].
- Välttilä, E. <xxx.xxx@xxx.fi> 7.4.2011. Kommentteja kyselyyn. [Henkilökohtainen sähköpostiviesti]. Vastaanottaja: Eevi Rannikko. [Viitattu 27.4.2011].
- Weston, J. 1999. Näyttelijän ohjaaminen: kuinka luoda vaikuttavia esityksiä televisioon ja elokuvaan. Suomentanut Päivi Hartzell. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

LIITTEET

LIITE 1. Riskianalyysi

Sisäinen ympäristö - Vahvuudet	Sisäinen ympäristö - Heikkoudet
<ul style="list-style-type: none"> - Selkeä ajatus siitä, mitä tehdään - Toimiva kommunikaatio organisaation ja opinnäytteentekijän välillä - Mahdollisuus aiemmin kuvatun materiaalin hyödyntämiseen - Luova vapaus - Opinnäytteentekijän koulutuksen mukanaan tuoma mediaosaaminen - Motivoitunut tekijä - Salon kaupungin laitteistot ja ohjelmistot käytössä - Hyvin suunniteltu ja toteutettu esituotanto - Suunnitelmallisuus - Hyvät ja innostuneet haastateltavat 	<ul style="list-style-type: none"> - Ei kohdennettua rahoitusta - Työryhmän puute, opinnäytteentekijä työskentelee pääasiassa yksin - Ajateltujen haastateltavien kieltäytyminen - Aiemmin kuvattu materiaali hyödyntämiskelvotonta - Laitteisto ja/tai ohjelmistot eivät toimi tai lakkaavat toimimasta - Suunnitellun aikataulun pettäminen - Ei mahdollisuutta valokaluston hyödyntämiseen
Ulkoinen ympäristö - Mahdollisuudet	Ulkoinen ympäristö - Uhat
<ul style="list-style-type: none"> - Hyvä tavoitettavuus - Hauska ja nopea tapa tutustua POLKU -hankkeeseen - Kiinnostavuus - Käytännön läheisyys, tekemisen näyttäminen - POLKU -hankkeen leviäminen - Katsoja kiinnostuu tutustumaan hankkeeseen - Yhteistyön jatkuminen organisaation kanssa myös projektin jälkeen - Monipuoliset mahdollisuudet kuvata lapsia osallistumassa POLKUUN 	<ul style="list-style-type: none"> - Vähäinen kävijämäärä - Informaation yli- tai alitarjonta - Kiinnostavuuden puute - Sanoma ei välity katsojalle - Useat lasten vanhemmat eivät anna kuvauslupaa lapsensa kuvaamiseen

LIITE 2. Kuvauslupa

KUVAUSLUPA 2010-2011
Hajalan koulu

Lapsenne koulu osallistuu Salon kaupungin sivistystoimen POLKU –toimintaan lukuvuodella 2010-2011. POLKU on 1-16 –vuotiaille tarkoitettu kulttuuri-, liikunta-, kirjasto- ja ympäristökasvatuksen ohjelma. Toimintaa dokumentoidaan valokuvoin ja videoin POLKU verkkosivustolle ja näyttelyyn. Internetissä julkaistavien kuvien yhteyteen ei tule lasten nimiä. Videomateriaalia käytetään myös Eevi Rannikon opinnäytetyöhön, jonka hän toteuttaa Seinäjoen ammattikorkeakouluun. Tällä lomakkeella pyydetään vanhemmilta suostumusta lapsen kuvaamiseen ja kuvien käyttöön.

Lomake palautetaan opettajalle keskiviikkoon 9.2. mennessä.

Lapsen nimi ja luokka

- Lastani saa kuvata
 Lastani ei saa kuvata

Huoltajan allekirjoitus ja päivämäärä

POLKU –tiedustelut Elina Välttilä puh. 044-778 4929 polku@salo.fi
Verkkosivusto aukeaa loppuvuodesta 2010

LIITE 3. Budjetti

YHTEENVETO KUSTANNUKSISTA

Tuotantoyhtiö:	Salon kaupunki	Budjetin pvm	6.4.2011
Elokuvan nimi:	POLKU -esittelyvideot	Käsikirjoituksen pvm	25.1.2011
	Tanssia POLULLA - Tanssitaiteilija Marianne Petters ja tanssin helmikuu, kesto 3:05		
	POLKU katselmus Paukkulakodissa, kesto 2:47		
	Taiteilijan POLKU - Koreografi-tanssija Majja Hoiskon ajatuksia hankkeesta, kesto 3:25		

Ennakkosuunnittelu:	5 viikkoa	Elokuvan kesto:	3 x 3minuuttia
Kuvausaika:	6 päivää	Kuvausformaatti:	Mini DV
Jälkituotanto:	7 viikkoa	Esitysformaatti:	MPEG-4

01	KÄSIKIRJOITUS JA OIKEUDET	0	0,0 %
02	TUOTANNONVALMISTELU HENKILÖKUNTA	1 820	60,5 %
03	KULJETUKSET, MATKAT JA MAJOITUS	87	2,9 %
04	MUUT TUOTANNON VALMISTELUKULUT	0	0,0 %
	KÄSIKIRJOITUS JA TUOTANNONVALMISTELU YHTEENSÄ	1 907	
05	ELOKUVAHENKILÖKUNTA	0	0,0 %
06	ESIINTYJÄT	450	15,0 %
07	KULJETUKSET, MATKAT JA MAJOITUS	245	8,1 %
08	LAVASTEET JA REKVISIITTA	0	0,0 %
09	PUVUT	0	0,0 %
10	MASKEERAUS JA KAMPAUS	0	0,0 %
11	STUDIOT JA KUVAUSPAIKAT	0	0,0 %
12	ELOKUVATEKNINEN KALUSTO	70	2,3 %
13	MATERIAALIKUSANNUKSET	97	3,2 %
14	LABORATORIO JA DIGIYKSIKKÖ/TUOTANTO	0	0,0 %
	TUOTANTO YHTEENSÄ	862	
15	LEIKKAUS JA KUVANKÄSITTELY	0	0,0 %
16	ÄÄNEN JÄLKIKÄSITTELY	0	0,0 %
17	MUSIIKKI	0	0,0 %
18	MUUT OIKEUDET	0	0,0 %
	JÄLKITUOTANTO YHTEENSÄ	0	
19	KOPIOKUSTANNUKSET	0	0,0 %
20	MARKKINOINTIKUSTANNUKSET	0	0,0 %
21	SEKALAISET KUSTANNUKSET	94	3,1 %
	MUUT YHTEENSÄ	94	
	KÄSIKIRJOITUS JA TUOTANNONVALMISTELU	1 907	

TUOTANTOKUSTANNUKSET		956	
HALLINTOKULUT korkeintaan 5%	5,0 %	48	1,6 %
VARAUS SATUNNAISIIN KULUIHIN 7-10%	10,0 %	96	3,2 %
KOKONAISKUSTANNUKSET YHTEENSÄ		3 006	100,0 %

KÄSIKIRJOITUS JA TUOTANNONVALMISTELU		1 907	63,4 %
TUOTANTO		862	28,7 %
JÄLKITUOTANTO		0	0,0 %
MUUT		94	3,1 %
HALLINTOKULUT korkeintaan 5%	5,0 %	48	1,6 %
VARAUS SATUNNAISIIN KULUIHIN 7-10%	10,0 %	96	3,2 %
KOKONAISKUSTANNUKSET YHTEENSÄ		3 006	100,0 %

Budjetti on tehty Suomen Elokuvasäätiön viralliselle Tuotantotuen budjetointilomakkeelle. Saatavana: <http://www.ses.fi/>